

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2025

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Omgevingsrecht	7
Omgevingswet	7
Wabo	12
8.40- en 8.42-AMvB's	18
Natuurbescherming	18
Bestuursrecht overig	25
AVG	25
Exploitatievergunning	27
Gezondheid	28
Meststoffenwet	28
Toeslagen	29
Vreemdelingenrecht	31
Asiel	31

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2025, 466

MK ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1940](#)

college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant, verweerder.

Awb 1:3 lid 1, 8:1

BESLUIT. BEVOEGDHEID. BEROEPSPROCEDURE. Afwijzing van verzoek om Inpassingsplan "Partiële herziening Windenergie A16" zoals gewijzigd bij het op 11 september 2020 vastgestelde "Herstelbesluit Windenergie A16" (hierna samen aangeduid: het PIP) in te trekken. I.c. wordt geconcludeerd dat de beslissing van het college, voor zover het het PIP betreft, de weigering behelst om een feitelijke handeling te verrichten en daarmee niet gericht is op rechtsgevolg. Deze beslissing voor zover het het PIP betreft, is daarmee geen besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Awb. Tegen deze beslissing kan, gelet op het bepaalde in artikel 8:1 van de Awb, geen beroep bij de bestuursrechter worden ingesteld.

Zie ook het [persbericht](#) ("Uitspraken over verzoeken om plannen en vergunningen voor zes windparken in te trekken") van dezelfde datum dat bij onder meer deze uitspraak is uitgebracht. De samenvatting van de andere uitspraken is te vinden onder het kopje "Wabo".

JnB 2025, 467

ABRS, 23-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1819](#)

college van gedeputeerde staten van Overijssel.

Awb 4:17 lid 1 en 6 onder a, 6:2 onder a, 8:1 lid 1, 8:5 lid 1, bijlage 2 1

Wet natuurbescherming (Wnb) 4.2, 4.3

Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) 4.2

BELANGHEBBENDE. GEVOLGEN ENIGE BETEKENIS. NATUUR. Afwijzing handavingsverzoek velling houtopstanden. I.c. wordt geoordeeld dat gelet op de afstand van 340 meter de ruimtelijke uitstraling en feitelijke gevolgen van de kap van een of enkele bomen ter hoogte van het geplande uitkijkpunt voor de woon- en leefsituatie van [appellanten] dermate gering zijn, dat zij daarvan geen gevolgen van enige betekenis zullen ondervinden. Het gaat daarbij louter om de gevolgen van het kappen van de bomen en niet om de gevolgen van het gebruik van de gronden na de kap voor bijvoorbeeld de bouw van een uitkijkpunt. Dat door de kap van de bomen minder wild in de omgeving gaat voorkomen, waardoor zij wel gevolgen van enige betekenis zullen ondervinden, wordt niet aannemelijk geacht.

BEVOEGDHEID. Weigering geven van pro-actieve aanwijzing. Ambtshalve wordt geoordeeld dat de rechtbank niet bevoegd was kennis te nemen van het beroep van [appellanten] tegen de niet-ontvankelijkverklaring van hun bezwaar tegen de weigering een pro-actieve aanwijzing te geven. Het verzoek ziet op het geven van een pro-actieve aanwijzing, die betrekking heeft op een concreet aangegeven locatie, waarvan geen afwijking mogelijk is. Tegen de weigering van dat verzoek stond na bezwaar, beroep in eerste en enige aanleg bij de ABRS open.

DWANGSOM EN BEROEP BIJ NIET TIJDIG BESLISSEN. Het college heeft zich terecht op het standpunt gesteld dat het geen dwangsom verschuldigd was vanwege het niet tijdig nemen van een besluit op het verzoek een pro-actieve aanwijzing te geven. Uit artikel 4:17, eerste lid, van de Awb volgt dat alleen een dwangsom kan worden verbeurd, als niet tijdig een beschikking op aanvraag wordt gegeven. Een pro-actieve aanwijzing is geen beschikking, ook

niet in het geval daaraan een aanvraag ten grondslag ligt. Het is een besluit van algemene strekking. Verwijzing naar uitspraken ABRS, 04-05-2010, [ECLI:NL:RVS:2010:BM3260](#) en 29-01-2020, [ECLI:NL:RVS:2020:291](#).

JnB 2025, 468

ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1928](#)

raad van de gemeente Amsterdam, verweerder.

Awb 1:2, 6:13

Omgevingswet (Ow) 22.1, 22.2 lid 1

Invoeringsbesluit Ow 7.1

ONTVANKELIJKHEID. VOORBEREIDINGSPROCEDURE. Varkens in Nood-jurisprudentie.

Wijziging omgevingsplan. I.c. heeft appellant geen zienswijze over het ontwerpbesluit naar voren gebracht. Niet gebleken is dat hem dit redelijkerwijs niet kan worden verweten. Gelet op artikel 6:13 van de Awb zou het beroep van appellant daarom niet-ontvankelijk moeten worden verklaard. In haar uitspraak van 4 mei 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:953](#), onder 4.3-4.8, heeft de Afdeling, tegen de achtergrond van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 14 januari 2021, Stichting Varkens in Nood, [ECLI:EU:C:2021:7](#), echter overwogen dat in alle gevallen waarin in omgevingsrechtelijke zaken de voorbereidingsprocedure neergelegd in afdeling 3.4 van de Awb is toegepast, artikel 6:13 van de Awb niet zal worden tegengeworpen aan belanghebbenden. I.c. wordt geoordeeld dat een besluit op grond van de Ow tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan ook moet worden beschouwd als een omgevingsrechtelijke zaak als bedoeld in de hiervoor genoemde uitspraak van 14 april 2021.

JnB 2025, 469

ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1968](#)

college van burgemeester en wethouders van Wassenaar.

Awb 4:84

BELEID. EVENREDIGHEID. I.c. wordt geoordeeld dat het college op grond van artikel 4:84, tweede lid, van de Awb heeft kunnen afwijken van de beleidsregels om onevenredig nadeel voor belanghebbende wegens bijzondere omstandigheden te voorkomen. Een bestuursorgaan dient bij de toepassing van het beleid, gelet op artikel 4:84 van de Awb, de evenredigheid in het concrete geval te beoordelen en heeft de verplichting om te beoordelen of sprake is van bijzondere omstandigheden die dwingen tot afwijking van de beleidsregel. Een bestuursorgaan is bij toepassing van artikel 4:84 van de Awb niet gehouden om ambtshalve alle belanghebbenden bij het besluit daarover te horen.

JnB 2025, 470

MK Rechtbank Noord-Nederland, 24-04-2025, [ECLI:NL:RBNNE:2025:1598](#)

college van gedeputeerde staten van Drenthe, verweerder.

Awb 7:11

Habitatrichtlijn (HrI) 6 lid 2

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.4 lid 1

BEVOEGDHEID. BEZWAARPROCEDURE. AVV. Niet-ontvankelijkverklaring van bezwaar met betrekking tot verzoek om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen waarin bepaalde

stoffen voorkomen niet langer toe te staan. I.c. moet het verzoek van eiseres breder worden opgevat dan alleen betrekking hebbend op het vaststellen van een algemeen verbindend voorschrift. Het college had moeten onderzoeken welke bevoegdheden hij heeft om passende maatregelen als bedoeld in artikel 6, tweede lid, Hrl te nemen. Het vaststellen van een algemeen verbindend voorschrift wordt daarbij niet per definitie de enige mogelijkheid geacht. Daarbij noemt de rechtbank bijvoorbeeld de aanschrijvingsbevoegdheid in artikel 2.4, eerste lid, van de Wnb. Of met het inzetten van die bevoegdheid kan worden bereikt wat eiseres met het verzoek beoogt, kan in deze procedure niet worden beantwoord nu het college eiseres slechts niet-ontvankelijk heeft verklaard. Het college had echter in het verzoek wel aanleiding moeten zien om te inventariseren over welke bevoegdheden het college zelf beschikt en moeten overwegen waarom deze wel of niet kunnen en/of moeten worden ingezet. Het bezwaar van eiseres richtte zich, nu het college het verzoek van eiseres breder had moeten opvatten, tegen de impliciete weigering om bevoegdheden aan te wenden die het college heeft om passende maatregelen te treffen om bepaalde kwaliteiten van de Natura 2000-gebieden te waarborgen. Op het bezwaar tegen die impliciete weigering is het college in het bestreden besluit niet ingegaan. In die zin heeft het college in strijd gehandeld met artikel 7:11 van de Awb, nu in bezwaar geen sprake is geweest van een volledige heroverweging op grondslag van het bezwaarschrift.

JnB 2025, 471

MK ABRS, 23-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1830](#)

minister van Financiën.

Awb 6:11

Wet hersteloperatie toeslagen

VERSCHOONBARE TERMIJNOVERSCHRIJDING. TOESLAGEN. Besluiten waarbij verzoeken om overname van private schulden zijn afgewezen en toegewezen. I.c. heeft de minister het bezwaar tegen het besluit van 1 mei 2023 ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard wegens overschrijding van de bezwaartermijn. Van belang is, dat het aannemelijk is dat appellante op 13 juni 2023, één dag na het verstrijken van de bezwaartermijn, heeft geprobeerd bezwaar te maken, door een bezwaarschrift naar [advocaat] te e-mailen met het verzoek om haar bij te staan. Dat [appellante] het bezwaarschrift toen niet (ook) naar de minister heeft gestuurd en niet aan [advocaat] duidelijk heeft gemaakt dat zij zelf nog geen bezwaar had gemaakt, wordt haar, gelet op de omstandigheden van dit geval, niet tegengeworpen. Daarnaast is van belang dat het aannemelijk is dat [advocaat] vóór 13 juni 2023 niet op de hoogte was van het bestaan van het besluit van 1 mei 2023 en dat zij op 13 juni 2023 een op 12 juni 2023 gedateerd en ondertekend bezwaarschrift ontving. Gelet daarop, wordt ook niet tegengeworpen dat [advocaat] pas enige dagen later zich bij de minister heeft gemeld als gemachtigde van appellante en een bezwaarschrift tegen de besluiten van 1 en 30 mei 2023 heeft ingediend.

JnB 2025, 472

Rechtbank Midden-Nederland, 18-03-2025, [ECLI:NL:RBMNE:2025:1246](#)

college van burgemeester en wethouders van IJsselstein, verweerder.

Awb 4:5, 4:6, 7:11, 7:14

HERHAALDE AANVRAAG. HEROVERWEGING. Afwijzing omgevingsvergunning vergroten winkelruimte supermarkt. I.c. wordt geoordeeld dat artikel 7:14 van de Awb er niet aan in de

weg staat om in het kader van de heroverweging van het primaire besluit alsnog toepassing te geven aan artikel 4:6, tweede lid, van de Awb en in dit geval de van rechtswege verleende vergunning te herroepen en de aanvraag alsnog af te wijzen. Dat bepalingen uit titel 4.1 niet toepasbaar zijn op het besluit dat op een bezwaarschrift wordt genomen, maakt het niet dat aan deze bepalingen geen betekenis meer kan toekomen in het kader van de in artikel 7:11 van de Awb voorgeschreven heroverweging van het primaire besluit. Als dit met een verdergaande uitleg van de reikwijdte van artikel 7:14 van de Awb zou worden uitgesloten, zou dat tot ongewenste beperkingen kunnen leiden in de rechtsbeschermingsmogelijkheden in het algemeen en van derde-belanghebbenden in het bijzonder. Verwijzing naar uitspraken ABRS van 12-10-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:2935](#), en 21-10-2015, [ECLI:NL:RVS:2015:3249](#) waarin deze mogelijkheid met een verdergaande uitleg over de reikwijdte van artikel 7:14 van de Awb werd uitgesloten. Mede met het oog op een adequate rechtsbescherming, neemt de rechtbank afstand van deze verdergaande uitleg van artikel 7:14 van de Awb. Verwijzing naar uitspraak CRvB van 01-05-1997, [ECLI:NL:CRVB:1997:ZB6861](#).

JnB 2025, 473

Rechtbank Limburg, 12-03-2025, [ECLI:NL:RBLIM:2024:1173](#)

college van burgemeester en wethouders van Horst aan de Maas, verweerder.

Awb 7:1a

RECHTSTREEKS BEROEP. I.c. heeft het college verzocht om het bezwaarschrift van eiser tegen het bestreden besluit als beroep te behandelen en te voegen in de tussen partijen reeds lopende beroepszaak over de weigering van een eerder door eiser aangevraagde omgevingsvergunning. Eiser heeft ingestemd met dit verzoek. De rechtbank wijst dit verzoek af. De betreffende regeling in artikel 7:1a van de Awb houdt in dat 1) uitsluitend bezwaarmaker, 2) in het bezwaarschrift zelf, het bestuursorgaan kan verzoeken om in te stemmen met rechtstreeks beroep. Aan beide vereisten is in dit geval niet voldaan. Het is immers niet bezwaarmaker die om rechtstreeks beroep vraagt (in het bezwaarschrift) aan het college, maar het is het college dat het initiatief tot rechtstreeks beroep heeft genomen. Dat betekent feitelijk ook dat van een verzoek tot toepassing van artikel 7:1a van de Awb geen sprake is. Het college kan een dergelijk verzoek niet doen, ook niet met instemming van bezwaarmaker. Een andere grondslag voor het verzoek is niet genoemd en de rechtbank ziet ook geen andere grondslag.

JnB 2025, 474

MK ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1959](#)

burgemeester van Doetinchem.

Awb 6:11

VERSCHOONBARE TERMIJNOVERSCHRIJDING. I.c. wordt geoordeeld dat de door appellant aangevoerde omstandigheden zijn aan te merken als bijzondere omstandigheden op grond waarvan het niet tijdig indienen van het hogerberoepschrift hem niet kan worden toegerekend. De rechtbank heeft de aangevallen uitspraak met een aangetekende brief van 5 april 2022 naar het adres van appellant verzonden. PostNL heeft die brief, nadat die niet op dat adres in ontvangst was genomen en daarna ook niet was opgehaald van het kantoor van PostNL, geretourneerd aan de rechtbank. Appellant heeft bestreden dat PostNL een afhaalbericht op zijn adres heeft achtergelaten. Hij heeft toegelicht dat zijn woning in een

hoekpand zit en dat de ingang van zijn woning en brievenbus zich om de hoek, dus in de andere straat, bevinden. Ervaren postbodes weten dit, maar toch gaat het volgens hem weleens fout en wordt zijn post per abuis bij de burens bezorgd. Appellant heeft daarmee feiten en omstandigheden aangevoerd op grond waarvan redelijkerwijs kan worden betwijfeld dat PostNL in dit bijzondere geval een afhaalbericht op zijn adres heeft aangeboden. Verder is van belang dat appellant voortvarend heeft gehandeld door op 25 mei 2022 hoger beroep in te stellen, nadat hij op vrijdag 20 mei 2022 telefonisch van een medewerker had vernomen dat er door de rechtbank al een uitspraak in zijn zaak was gedaan.

JnB 2025, 475

ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1945](#)

burgemeester van Rotterdam.

Awb

PROCESBELANG. I.c. heeft appellante procesbelang bij een inhoudelijke beoordeling van het hoger beroep. Als iemand stelt schade te hebben geleden, kan dat betekenen dat diegene belang heeft bij een inhoudelijke beoordeling van het hoger beroep. Verwijzing naar uitspraak ABRS van 22-07-2015, [ECLI:NL:RVS:2015:2282](#). Het moet wel enigszins aannemelijk zijn dat schade is geleden als gevolg van het besluit. appellante heeft op de zitting gesteld dat zij schade heeft geleden door de woningsluiting omdat zij hierdoor haar terugkeer vanuit de Verenigde Staten heeft moeten uitstellen met kosten als gevolg. Niet uitgesloten wordt dat appellante deze kosten heeft gemaakt. Dat appellante door het besluit de woning te sluiten schade heeft geleden, wordt daarom enigszins aannemelijk gevonden. De burgemeester heeft dit op de zitting niet weersproken.

JnB 2025, 476

Voorzieningenrechter ABRS, 16-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1667](#)

korpschef van politie.

Awb

Wet open overheid (hierna: Woo)

BEHOORLIJKE PROCESVOERING. VOORLOPIGE VOORZIENING. Woo-verzoek. I.c. wordt het verzoek van [verzoeker] om een voorlopige voorziening niet-ontvankelijk verklaard wegens handelen in strijd met het beginsel van behoorlijke procesvoering. Als verzoeker in de toekomst een inhoudelijke behandeling van zijn zaak wenst, moet hij zijn (proces)stukken zodanig vormgeven dat hierin geen ongepaste, beledigende en dreigende passages zijn opgenomen die de grenzen van het normale, beschaafde en legitieme kritiek overschrijdt. Ook op een zitting moet hij zich van dergelijke ongepaste, beledigende en dreigende opmerkingen onthouden.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2025, 477

ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1928](#)

raad van de gemeente Amsterdam, verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 1:2, 6:13

Omgevingswet (Ow) 22.1, 22.2 lid 1

Invoeringsbesluit Ow 7.1

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSPLAN. VARKENS IN NOOD. Vaststellen wijzigingsbesluit Omgevingsplan gemeente Amsterdam: Basisregeling" als wijziging van het omgevingsplan van de gemeente Amsterdam. I.c. heeft appellant geen zienswijze over het ontwerpbesluit naar voren gebracht. Niet gebleken is dat hem dit redelijkerwijs niet kan worden verweten. Gelet op artikel 6:13 van de Awb zou het beroep van appellant daarom niet-ontvankelijk moeten worden verklaard. In haar uitspraak van 4 mei 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:953](#), onder 4.3-4.8, heeft de Afdeling, tegen de achtergrond van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 14 januari 2021, Stichting Varkens in Nood, [ECLI:EU:C:2021:7](#), echter overwogen dat in alle gevallen waarin in omgevingsrechtelijke zaken de voorbereidingsprocedure neergelegd in afdeling 3.4 van de Awb is toegepast, artikel 6:13 van de Awb niet zal worden tegengeworpen aan belanghebbenden. I.c. wordt geoordeeld dat een besluit op grond van de Ow tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan ook moet worden beschouwd als een omgevingsrechtelijke zaak als bedoeld in de hiervoor genoemde uitspraak van 14 april 2021.

JnB 2025, 478

Voorzieningenrechter ABRS, 18-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1748](#)

college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke.

Omgevingswet 5.1 lid 1 aanhef en onder a

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. OVERTREDING. LEGALISERING.

BEGUNSTIGINGSTERMIJN. Last onder dwangsom om op perceel strijdigheden met artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet te beëindigen en beëindigd te houden. I.c. wordt in wat verzoekers in hun verzoek naar voren hebben gebracht over de legalisatie van de activiteiten, geen reden gezien voor een verlenging van de begunstigingstermijn. Van belang is dat de benodigde stukken voor de vergunningaanvraag pas kort geleden door verzoekers bij het college zijn aangeleverd, terwijl zij al op 18 maart 2024 op de hoogte zijn gebracht over de met het bestemmingsplan strijdige situatie op het perceel. Ook wordt bij dit oordeel betrokken dat het college op de zitting naar voren heeft gebracht dat ook met de recent aangeleverde stukken, de aanvraag nog niet volledig is en de stukken inconsistente informatie bevatten. Gelet hierop is nog onzeker of de gevraagde omgevingsvergunning kan en zal worden verleend, en daarmee samenhangend of alle activiteiten waarop de last ziet, zullen worden gelegaliseerd. Daar komt bij dat een begunstigingstermijn is bedoeld om een overtreder de gelegenheid te geven om aan de overtreding een einde te maken, en niet om de periode tot de eventuele vergunningverlening te overbruggen.

JnB 2025, 479

Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 24-04-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:3326](#)

minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Omgevingswet 10.11, 10.14

OMGEVINGSWET. GEDOOGPLICHT. MINNELIJKE WEG. Opleggen verplichting tot gedogen.

Voor wat betreft de voorwaarde van artikel 10.11, onder b, van de Omgevingswet dient de minister zich ervan te vergewissen dat een serieuze en redelijke poging is ondernomen om langs minnelijke weg tot overeenstemming te komen. Dat volgt uit de rechtspraak die tot stand is gekomen onder de hiervoor geldende Belemmeringenwet privaatrecht, maar er is geen reden om aan te nemen dat deze jurisprudentie onder de werking van de Omgevingswet niet meer van toepassing kan worden geacht. In artikel 10.11 van de Omgevingswet zijn immers de criteria neergelegd, zoals deze waren opgenomen in de Belemmeringenwet privaatrecht, en die zijn getoetst door de Afdeling. I.c. is aan de voorwaarde zoals gesteld in artikel 10.11, onder b, van de Omgevingswet voldaan. Ook aan de voorwaarden van artikel 10.11, onder c en onder d, wordt voldaan. Ongegrond beroep.

JnB 2025, 480

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 17-04-2025, [ECLI:NL:RBNNE:2025:1473](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt.

Omgevingswet (Ow) 1.6, 4.3

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) 3.5, 3.8

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. OVERTREDING. ACUUT ONVEILIGE SITUATIE (AOS).

SPECIFIEKE ZORGPLICHT BBL. Last onder bestuursdwang sluiting achterste gedeelte pand.

I.c. wordt geoordeeld dat sprake is van overtreding van de Omgevingswet (Ow) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Gezien de bevindingen van twee constructeurs worden eisers niet in hun betoog gevolgd dat er op het moment van het opleggen van de last onder bestuursdwang geen sprake was van een Acut Onveilige Situatie (AOS) in het achterste gedeelte van het pand. Uit de rapporten van de constructeurs volgt duidelijk dat de constructieve situatie van de schuur in juli 2024 was verslechterd sinds de inspectie in maart 2024 en dat er instortingsgevaar was. Met die informatie konden eisers weten of redelijkerwijs vermoeden dat de staat van de schuur tot gevaar voor de gezondheid of veiligheid kon leiden en dat maatregelen nodig waren om gevaar te voorkomen of niet te laten voortduren. Ook was voldoende duidelijk dat het de vraag was of de schuur bestand was tegen krachten die tijdens het beoogde gebruik op de schuur werden uitgeoefend. In die situatie was sprake van overtreding van de artikelen 3.5 en 3.8, eerste lid, van het Bbl.

JnB 2025, 481

Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 17-04-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:2979](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe.

Omgevingswet 1.1, 5.1 lid 1 onder a, lid 2

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) 8.0a lid 1, 8.3 lid 2, 8.3b

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) 2.25, 2.26, 2.27

Omgevingsplan 22.29

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSVERGUNNING. Verlenen omgevingsvergunning uitbreiden woning. Het verzoek om voorlopige voorziening wordt afgewezen omdat het bezwaar geen redelijke kans van slagen heeft. **OMGEVINGSPLANACTIVITEIT BOUWEN.** I.c. wordt geoordeeld dat de uitbreiding van de woning niet in strijd is met de regels uit het omgevingsplan die gelden voor de vergunningverlening. Er is sprake van een gebonden beschikking, waarbij geen ruimte is om ruimtelijke belangen af te wegen. **TECHNISCHE BOUWACTIVITEIT. GELUID.** De toets die het college moet uitvoeren bij de vraag of aan de voorwaarden met betrekking tot de technische bouwkwaliteit van bouwwerken uit het Bbl is voldaan, betreft een aannemelijkheidstoets.

[...] Kunnen de ruimtelijke gevolgen van het bestreden besluit meegewogen worden bij de omgevingsplanactiviteit bouwen?

[...] Geen ruimte om de belangen van verzoekers mee te wegen

10.4. Gelet op het voorgaande is de voorzieningenrechter van oordeel dat de uitbreiding van de woning niet in strijd is met de regels uit het omgevingsplan die gelden voor de vergunningverlening. In artikel 8.0a, eerste lid, van het Bkl staat dat een omgevingsvergunning wordt verleend als de activiteit niet in strijd is met de regels die in het omgevingsplan zijn gesteld over het verlenen van de omgevingsvergunning. Daaruit volgt dat sprake is van een gebonden beschikking, waarbij geen ruimte is om ruimtelijke belangen af te wegen. De bezwaargronden die verzoekers hebben aangevoerd, die in de kern gaan over hun bedrijfsbelang en de ruimtelijke gevolgen van de uitbreiding van de woning voor het bedrijf, kon het college dus niet betrekken bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor de binnenplanse omgevingsplanactiviteit. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van de mogelijkheid om de woning uit te breiden is tenslotte al beoordeeld (en ruimtelijk aanvaardbaar geacht) bij de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied 2022 (dat onderdeel uitmaakt van het tijdelijk deel van het omgevingsplan). De bezwaargrond van verzoekers heeft daarom geen redelijke kans van slagen.

Geluid in het kader van de technische bouwactiviteit

*[...] 11.1. De toets die het college moet uitvoeren bij de vraag of aan de voorwaarden met betrekking tot de technische bouwkwaliteit van bouwwerken uit het Bbl is voldaan, betreft een aannemelijkheidstoets.*⁸ Het college komt bij de beantwoording van de vraag of op basis van de door de aanvrager overgelegde stukken aannemelijk is dat wordt voldaan aan de voorschriften van het Bbl beoordelingsruimte toe. Dit betekent dat niet hoeft te zijn aangetoond dat ook daadwerkelijk voldaan is aan de voorwaarden met betrekking tot de technische bouwkwaliteit uit het Bbl.

11.2. In het bestreden besluit staat vermeld dat vergunninghouder voldoende heeft laten zien dat de aanvraag voldoet aan de eisen van het Bbl. Daarmee heeft het college te kennen gegeven dat hij het aannemelijk acht dat wordt voldaan aan het bouwtechnische eisen uit het Bbl. Ook de voorzieningenrechter heeft geen reden om aan te nemen dat vergunninghouder geluidwering in de woning zal aanbrengen die niet voldoet aan de eisen uit het Bbl, nu vergunninghouder zichzelf daarmee zou benadelen. Vergunninghouder heeft daarnaast toegelicht dat alle geluidwering die in woningen wordt aangebracht standaard voldoet aan de normen uit het Bbl. Nog daargelaten dat niet gebleken is welk nadeel verzoekers zouden ondervinden als niet voldaan zou zijn aan de normen uit het Bbl met betrekking tot de geluidwering, hebben verzoekers onvoldoende aannemelijk gemaakt waarom zij desondanks vrezen dat de geluidwering niet zal voldoen aan de eisen uit het Bbl.

11.3. De voorzieningenrechter merkt verder nog op dat het college in het primaire besluit niet gemotiveerd heeft waarom het aannemelijk is dat wordt voldaan aan de eisen uit het Bbl. De

voorzieningenrechter is echter van oordeel dat het college dat alsnog nader kan motiveren in de beslissing op bezwaar. De bezwaargrond heeft daarom geen redelijke kans van slagen. [...]

JnB 2025, 482

Voorzieningenrechter Rechtbank Rotterdam, 16-04-2025, [ECLI:NL:RBROT:2025:4689](#)

college van burgemeester en wethouders van [plaats].

Omgevingswet 5.1, 22.1

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) 8.0a lid 1, lid 2

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) 2.29

Omgevingsplan 22.26, 22.27, 22.28, 22.29, 22.280, 22.281

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSVERGUNNING. BINNENPLANSE EN BUITENPLANSE

OMGEVINGSPLANACTIVITEIT. ETFAL. Verlenen omgevingsvergunning intern verbouwen en uitbreiden gemeentelijk monument. Voor zowel de binnenplanse als de buitenplanse omgevingsplanactiviteit geldt dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van

functies aan locaties. Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit volgt dat uit artikel 8.0a, tweede lid van het Bkl en voor de binnenplanse omgevingsplanactiviteit volgt dit uit artikel 22.281 van het omgevingsplan. Verwijzing naar ABRS 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4624](#).

[...] 4.1. Voor zowel de binnenplanse als de buitenplanse omgevingsplanactiviteit geldt dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit volgt dat uit artikel 8.0a, tweede lid van het Bkl en voor de binnenplanse omgevingsplanactiviteit volgt dit uit artikel 22.281 van het omgevingsplan. Dat betekent dat het college ook bij toepassing van de in artikel 33.4 van de planregels van de herziening opgenomen afwijkingsbevoegdheid nog moet beoordelen of met de verlening van de vergunning in zoverre sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.⁵ [Zie hiervoor ook de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) van 13 november 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4624](#)]. Het college komt bij de beslissing om al dan niet toepassing te geven aan de hem toegekende bevoegdheid om in afwijking van het omgevingsplan een omgevingsvergunning te verlenen, beleidsruimte toe en moet het de betrokken belangen afwegen. De bestuursrechter oordeelt daarom niet zelf of verlening van de omgevingsvergunning in overeenstemming is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De bestuursrechter beoordeelt aan de hand van de beroepsgronden of het besluit in overeenstemming is met het recht. Daarbij kan aan de orde komen of de nadelige gevolgen van het besluit onevenredig zijn in verhouding tot de met de verlening van de omgevingsvergunning te dienen doelen.

4.2. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft het college zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat het bouwplan, voor zover van het omgevingsplan wordt afgeweken van de bouwhoogte en de dakhelling, voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De Afdeling heeft eerder geoordeeld dat het college bij de afweging van de bij de besluitvorming betrokken belangen mee mag wegen dat de negatieve gevolgen van een bouwplan ook kunnen worden veroorzaakt door de fictieve realisering van een bouwplan dat in overeenstemming is met het bestemmingsplan (zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 december 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5243](#)). De voorzieningenrechter ziet geen reden waarom dat niet ook zou gelden voor het omgevingsplan. [...]

JnB 2025, 483

Rechtbank Limburg, 10-04-2025, [ECLI:NL:RBLIM:2025:3366](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Horst aan de Maas.

Omgevingswet

Invoeringswet Omgevingswet 4.3

Wet algemene bepalingen omgevingswet (Wabo) 2.12, 3.9, 3.10

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WABO. OMGEVINGSVERGUNNING VAN RECHTSWEGE. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft in dit geval tot gevolg dat een van rechtswege verleende omgevingsvergunning alleen nog aan de orde kan zijn, als het besluit vóór 01-01-2024 van rechtswege tot stand is gekomen. I.c. wordt geoordeeld dat omdat verweerder niet mocht opschorten / niet tijdig op de aanvraag heeft beslist, op 22-12-2023 een omgevingsvergunning van rechtswege is ontstaan.

[...] Is er een omgevingsvergunning van rechtswege?

[...] 21.2. Op grond van artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo geldt voor de beoordeling van een aanvraag waarop de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is een beslistermijn van acht weken die ingevolge het tweede lid eenmaal met ten hoogste zes weken kan worden verlengd. De rechtbank overweegt verder dat in artikel 3.9, derde lid, van de Wabo de regeling uit de Awb dat bij het niet tijdig beslissen op een aanvraag van rechtswege een vergunning is gegeven, van toepassing is verklaard op omgevingsvergunningen die met de reguliere voorbereidingsprocedure tot stand komen. Bij overschrijding van de beslistermijn in de reguliere procedure ontstaat dus een vergunning van rechtswege.⁸ [Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 23 januari 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:179](#)]. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft in dit geval tot gevolg dat een van rechtswege verleende omgevingsvergunning alleen nog aan de orde kan zijn, als het besluit vóór 1 januari 2024 van rechtswege tot stand is gekomen.⁹

21.3. De rechtbank leidt uit de gedingstukken af dat de aanvraag dateert van 26 oktober 2023 en ook door verweerder op die datum is ontvangen. Daaruit valt voor de rechtbank verder af te leiden dat verweerder de beslistermijn per 8 december 2023 met vier weken heeft opgeschort. Bij brief van 8 december 2023 heeft verweerder naast de ruimtelijke onderbouwing voor de activiteit ‘afwijken bestemmingsplan’, onder verwijzing naar de eerdere brief van 4 december 2023, ook een bouwkostenberekening bij eiser opgevraagd en principedetails van gezichtsbepalende delen van het bouwwerk voor de activiteit ‘bouwen’.

21.4. De rechtbank is van oordeel dat verweerder de beslistermijn onterecht heeft opgeschort. Nu de ruimtelijke onderbouwing niet was vereist, heeft verweerder de beslistermijn gelet op het voorgaande op die grond ten onrechte opgeschort. Ten aanzien van de door verweerder gevraagde bouwkostenberekening en principedetails concludeert de rechtbank eveneens dat verweerder de beslistermijn ten onrechte heeft opgeschort. Deze gegevens waren namelijk bij verweerder bekend uit de eerder door eiser aangevraagde omgevingsvergunning, die in eerste instantie ook door verweerder is verleend. Verweerder heeft ter zitting ook niet kunnen toelichten waarom die gegevens, ondanks de eerder aangevraagde en verleende omgevingsvergunning, opnieuw zijn opgevraagd en op welke (wettelijke) indieningsvereisten die gevraagde gegevens zien. De rechtbank betreft de opschorting van de beslistermijn, voor zover die zag op de gevraagde bouwkostenberekening en principedetails, dan ook niet bij de beoordeling van de vraag of de beslistermijn is overschreden. De beslistermijn is dus niet verlengd of opgeschort / verweerder had dat niet mogen doen. De beslistermijn van acht weken heeft hierdoor vanaf 27 oktober 2023 (de dag na de indiening van de tweede aanvraag) ononderbroken gelopen, zonder dat verweerder een inhoudelijke beslissing heeft genomen op de aanvraag. De laatste dag

21.5. De rechtbank stelt vast dat de eerste dag van de beslistermijn van acht weken

27 oktober 2023 is (de dag na de indiening van de tweede aanvraag). De laatste dag is 21 december 2023. Omdat verweerder niet mocht opschorten / niet tijdig op de aanvraag heeft beslist is op 22 december 2023 een omgevingsvergunning van rechtswege ontstaan voor de bouw van het bijgebouw / de loods voor de klauwbekapservice. De beroepsgrond slaagt. [...]

JnB 2025, 484

Voorzieningenrechter Rechtbank Overijssel, 01-04-2025, [ECLI:NL:RBOVE:2025:1840](#)

college van burgemeester en wethouders van Enschede, verweerder.

Omgevingswet 5.31, 5.40

Wet Bibob 3 lid 1 aanhef en onder b

OMGEVINGSWET. MBA. BIBOB. Verzoek om voorlopige voorziening tegen het besluit tot het verbinden van voorschriften aan de aan verzoekster verleende omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten. De voorzieningenrechter is voorlopig van oordeel dat het college met de nadere toelichting voldoende gemotiveerd heeft dat aan het samenhangcriterium is voldaan, in die zin dat de omgevingsvergunning kan worden gebruikt om strafbare feiten te faciliteren. Deze samenhang is voldoende concreet om het ‘ernstig gevaar’ als bedoeld in artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b van de Wet Bibob aan te nemen. Er is twijfel mogelijk over de rechtmatigheid van het bestreden besluit, voor zover het de geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid van de voorschriften betreft. Gelet daarop is de voorzieningenrechter voorlopig van oordeel dat het bezwaar een redelijke kans van slagen heeft. Schorsing bestreden besluit tot zes weken nadat op het bezwaar is beslist.

Overige jurisprudentie Omgevingswet:

- Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag, 22-04-2025, [ECLI:NL:RBDHA:2025:6664](#);

- Voorzieningenrechter Amsterdam, 25-04-2025, [ECLI:NL:RBAMS:2025:2704](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2025, 485

MK ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1862](#)

minister voor Klimaat en Energie, nu de minister van Klimaat en Groene Groei, en de minister voor (nu: van) Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

Verdrag betreffende de Europese Unie 4

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie 291

SMB-richtlijn 1, 2, 3

Mer-richtlijn 1

Wet ruimtelijke ordening 2.1, 3.1, 3.28

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1, 2.33

Wet milieubeheer 7.2

Besluit milieueffectrapportage 2

WABO. WRO. WINDPARK. NEVELE-ARREST. Afwijzing verzoek intrekking vastgestelde rijksinpassingsplan en verleende omgevingsvergunningen windpark Drentse Monden – Oostermoer. In de door de stichting onder verwijzing naar de VDL-notitie naar voren

gebrachte betogen, wordt i.c. geen grond gezien voor het oordeel dat het door de Afdeling uiteengezette beoordelingskader uit de Rietvelden-uitspraak van 18-09-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:3745](#) en de Blauw-uitspraak van 18-09-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:3744](#) hier niet kan worden gevolgd en dat in deze zaak wat het beoordelingskader betreft, anders moet worden geoordeeld. De ministers hebben zich in het bestreden besluit ten onrechte op het standpunt gesteld dat het inpassingsplan en de vier omgevingsvergunningen wel verenigbaar zijn met het Unierecht. Op de zitting hebben de ministers overigens ook erkend dat hun besluit in zoverre berust op een onjuiste motivering. Het betoog van de stichting dat er een Unierechtelijke plicht was om het inpassingsplan en de omgevingsvergunningen te herzien respectievelijk in te trekken slaagt niet.

[...] - VDL-notitie

[...] - - Onderdeel: strijd met de SMB-richtlijn en loyaliteitsbeginsel

13.1. Ten aanzien van het betoog vermeld onder 11.2, onder a, over strijd met de SMB-richtlijn en het loyaliteitsbeginsel overweegt de Afdeling het volgende. In de Rietvelden-uitspraak, onder 16.1, en in de Blauw-uitspraak, onder 17.1, heeft de Afdeling overwogen dat de omgevingsvergunning geen kaderstellend plan of programma is waarvoor een beoordeling moet worden gemaakt, zoals is bedoeld in artikel 3, onder 2, onder a, van de SMB-richtlijn. Daarom is de omgevingsvergunning niet in strijd met de SMB-richtlijn. In de VDL-notitie is niet betoogd dat dit onjuist is. De Afdeling ziet geen grond om hierover nu anders te oordelen.

[...] De Afdeling overweegt dat het rijksinpassingsplan en de omgevingsvergunningen zoals hier aan de orde, nodig zijn om het windpark te mogen realiseren en daarom vergunningen zijn in de zin van de Mer-richtlijn. De Afdeling wijst in dit verband naar wat zij hierover in de Delfzijl-tussenuitspraak, onder 43, heeft overwogen. De SMB-richtlijn bevat geen bepaling die inhoudt dat vergunningen in de zin van de Mer-richtlijn in strijd zijn met de SMB-richtlijn, als de vergunningen gebaseerd zijn op plannen of programma's waarvoor geen milieubeoordeling is verricht. In de Rietvelden-uitspraak, onder 16.2, en in de Blauw-uitspraak, onder 17.2, is de Afdeling ingegaan op het Nevele-arrest en in het bijzonder op punt 95 van dat arrest. Onder dit punt formuleert het Hof zijn oordeel in de volgende bewoordingen "deze handeling en vergunning dus niet verenigbaar zijn met het Unierecht". Uit de tekst van dit punt blijkt duidelijk dat een vergunning waarvoor voorafgaande kaderstellende plannen en programma's als bedoeld in de SMB-richtlijn, waarvoor ten onrechte geen voorafgaande milieubeoordeling is verricht, de grondslag vormen, niet verenigbaar is met het Unierecht. Dit volgt ook uit de Duitse, Franse en Engelse taalversies van punt 95 van het Nevele-arrest. Maar nergens in het Nevele-arrest overweegt het Hof dat zo'n vergunning zelf in strijd is met de SMB-richtlijn. Datzelfde geldt voor het betoog van de advocaat-generaal in zijn conclusie van 3 maart 2020. In het in de VDL-notitie aangehaalde punt 117 van de conclusie overweegt de advocaat-generaal dat een plan of programma dat in strijd met de SMB-richtlijn zonder milieubeoordeling is vastgesteld en vergunningen voor daarop gebaseerde projecten hetzelfde lot moeten ondergaan, maar niet dat die vergunningen zelf in strijd zijn met de SMB-richtlijn. In het Nevele-arrest overweegt het Hof ook niet dat zo'n vergunning zelf in strijd is met het in artikel 4, derde lid, van het VEU neergelegde beginsel van loyale samenwerking.

[...] - - Onderdeel: geen onherroepelijkheid

13.2. Ten aanzien van het betoog vermeld onder 11.2, onder b, over de onherroepelijkheid van een omgevingsvergunning en (bestemmings- of inpassings-)plan overweegt de Afdeling het volgende. De rechtszekerheid is een algemeen rechtsbeginsel van het Unierecht. In het licht van het Unierecht gaat het bij een onherroepelijk besluit om een besluit dat definitief is geworden na het verstrijken van

redelijke beroepstermijnen of na uitputting van alle rechtsmiddelen. De Afdeling wijst in dit verband naar het Kühne & Heitz-arrest, punt 24, en de arresten van het Hof van 19 september 2006, ECLI:EU:C:2006:586 (I-21 Germany), punt 51, en ECLI:EU:C:2004:836 (Arcor), punt 51, van 12 februari 2008, ECLI:EU:C:2008:78 (Kempter), punt 37, en van 20 mei 2021, ECLI:EU:C:2021:398 (X (Véhicules-citernes GPL)), punt 74. In dit geval kon de stichting tegen het inpassingsplan en de vier omgevingsvergunningen van 22 september 2016 gedurende de wettelijke beroepstermijn van zes weken beroep instellen bij de Afdeling. Van die mogelijkheid heeft de stichting ook gebruik gemaakt. Onder meer haar beroep is bij uitspraak van 21 februari 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:616](#), ongegrond verklaard. Naar het oordeel van de Afdeling zijn het inpassingsplan en de omgevingsvergunningen daarmee, ook Unierechtelijk, onherroepelijk geworden.

De SMB-richtlijn noch het Nevele-arrest biedt een aanknopingspunt dat een vergunning (in de zin van de Mer-richtlijn, in dit geval een omgevingsvergunning en een inpassingsplan; vergelijk de Delfzijl-tussenuitspraak, onder 43) niet onherroepelijk is geworden, als na het verstrijken van de beroepstermijn daartegen of na uitputting van rechtsmiddelen blijkt dat deze vergunning is gebaseerd op een plan of programma waarvoor ten onrechte geen milieubeoordeling op grond van de SMB-richtlijn is verricht. Ook uit andere arresten van het Hof volgt niet dat een besluit waaraan een onjuist geïmplementeerde of toegepaste EU-richtlijn met in concreto rechtstreekse werking ten grondslag ligt, niet onherroepelijk kan zijn in Unierechtelijke zin. De Afdeling wijst op het I-21 Germany-arrest, punten 50 en 51, en het Arcor-arrest, punten 50 en 51. Het door de stichting aangehaalde Emmott-arrest maakt dit niet anders. [...]

[...] - - Onderdeel: ernstige en voortdurende schending van fundamentele rechten

13.6. [...] Ten overvloede overweegt de Afdeling hierover nog het volgende. De ministers hebben er verder op gewezen dat het implementatiegebrek met de artikelen 16.34 en 16.36 van de Omgevingswet is hersteld. Met artikel 16.36 is geregeld dat het bevoegd gezag bij de voorbereiding van een plan of programma een milieueffectrapport maakt, als dat plan of programma het kader vormt voor te nemen besluiten voor projecten als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, van de Omgevingswet. Onder plan of programma wordt volgens de ministers gelet op artikel 16.34, eerste lid, van de Omgevingswet een plan of programma als is bedoeld in artikel 2, onder a, van de SMB-richtlijn begrepen. Daarmee zijn volgens de ministers bepalingen zoals de windturbinebepalingen ook onder het plan- en programmabegrip begrepen, waarvoor onder de Omgevingswet een planmer-plicht kan bestaan. Daargelaten het feit dat de Omgevingswet na het bestreden besluit in werking is getreden, volgt de Afdeling het betoog van de ministers dat ook onder de Omgevingswet geen sprake is van een voortdurend implementatiegebrek van de SMB-richtlijn. [...]

[...] 13.8. Gelet op het bovenstaande ziet de Afdeling in de door de stichting onder verwijzing naar de VDL-notitie naar voren gebrachte betogen, geen grond voor het oordeel dat het door de Afdeling uiteengezette beoordelingskader uit de Rietvelden-uitspraak en de Blauw-uitspraak hier niet kan worden gevolgd en dat de Afdeling in deze zaak wat het beoordelingskader betreft, anders moet oordelen. [...]

[...] 14. Met de stichting is de Afdeling van oordeel dat de ministers zich in het bestreden besluit ten onrechte op het standpunt hebben gesteld dat het inpassingsplan en de vier omgevingsvergunningen wel verenigbaar zijn met het Unierecht. Op de zitting hebben de ministers overigens ook erkend dat hun besluit in zoverre berust op een onjuiste motivering.

[...] - Bestaat er een Unierechtelijke verplichting tot heroverweging en/of herziening van het onherroepelijke inpassingsplan of tot heroverweging en/of intrekking van de onherroepelijke omgevingsvergunningen?

15. Onder verwijzing naar de Rietvelden-uitspraak, onder 16.4 tot en met 16.11 en 16.14 tot en met 16.16, en de Blauw-uitspraak, onder 17.4 tot en met 17.11, 17.17 tot en met 17.19, overweegt de Afdeling dat er voor de ministers geen verplichting bestond om het onherroepelijke inpassingsplan en de onherroepelijke omgevingsvergunningen van 22 september 2016 te herzien respectievelijk in te trekken.

[...] 15.2. Voor wat betreft het beoordelingskader uit het Kühne & Heitz-arrest overweegt de Afdeling dat als aan de vier cumulatieve voorwaarden uit dit arrest is voldaan, het bestuursorgaan gehouden is om een definitief besluit opnieuw te onderzoeken om rekening te houden met uitlegging die het Hof inmiddels aan relevante bepalingen van het Unierecht heeft gegeven. De Afdeling verwijst naar de Bommelerwaard-uitspraak, onder 2.2, de Rietvelden-uitspraak, onder 16.8, 16.9 en 16.11, en naar de Blauw-uitspraak, onder 17.8, 17.9 en 17.11.

Het beoordelingskader uit het Kühne & Heitz-arrest is relevant, omdat de stichting die om herziening van het inpassingsplan en om intrekking van de vier omgevingsvergunningen heeft verzocht, ook zelf bij de Afdeling tegen dat inpassingsplan en deze omgevingsvergunningen heeft geprocedeerd. Zie hierover ook de Blauw-uitspraak, onder 17.17.

Die procedure heeft geleid tot de Afdelingsuitspraak van 21 februari 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:616](#). De Afdeling overweegt dat aan de derde voorwaarde uit dit beoordelingskader niet is voldaan. De Afdeling heeft in de uitspraak van 21 februari 2018 niet (bij exceptieve toetsing) geoordeeld over de verenigbaarheid van de windturbinebepalingen met de SMB-richtlijn. De Afdeling hoefde daarover ook niet te oordelen, omdat de betogen in die zaak daartoe geen aanleiding gaven.

Dit betekent dat uitgaande van het Kühne & Heitz-arrest er geen verplichting voor de ministers bestond om het inpassingsplan en de omgevingsvergunningen te herzien respectievelijk in te trekken.

[...] 15.4. Concluderend slaagt het betoog van de stichting dat er een Unierechtelijke plicht was om het inpassingsplan en de omgevingsvergunningen te herzien respectievelijk in te trekken gelet op het bovenstaande niet. [...]

Zie in dit verband ook de uitspraken van dezelfde datum inzake

[ECLI:NL:RVS:2025:1935](#), [ECLI:NL:RVS:2025:1937](#), [ECLI:NL:RVS:2025:1940](#),
[ECLI:NL:RVS:2025:1947](#), [ECLI:NL:RVS:2025:1949](#), [ECLI:NL:RVS:2025:1950](#),
[ECLI:NL:RVS:2025:1952](#), [ECLI:NL:RVS:2025:1953](#).

Bij deze uitspraken is een [persbericht](#) ("Uitspraken over verzoeken om plannen en vergunningen voor zes windparken in te trekken").

JnB 2025, 486

ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1967](#)

college van burgemeester en wethouders van Molenlanden.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Bestemmingsplan "Buitengebied Graafstroom"

WABO. HANDHAVING. BESTEMMINGSPLAN. GEBRUIKSOVERGANGSRECHT. Afwijzing verzoek om handhavend op te treden tegen een houtopstand. Het gebruiksovergangsrecht is alleen van toepassing op vormen van gebruik die niet onder een aanlegvergunningstelsel vallen. Gebruik dat onder een aanlegvergunningstelsel valt wordt namelijk (in beginsel) in overeenstemming met de bestemming geacht, waardoor het niet onder het overgangsrecht

kan vallen. Verwijzing naar ABRS 20-01-2000, [ECLI:NL:RVS:2000:AP5691](#), onder 2.2 en ABRS 28-12-2005, [ECLI:NL:RVS:2005:AU8738](#), onder 2.3.

JnB 2025, 487

ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1936](#)

college van burgemeester en wethouders van Waddinxveen, appellant.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

WABO. HANDHAVING. BIJZONDER GEVAL. Last onder dwangsom verwijderen tuinhuis. I.c. wordt geoordeeld dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat dit een bijzonder geval is waarin het college zou moeten afzien van handhavend optreden. Wederpartij heeft het tuinhuis namelijk gebouwd, terwijl hij wist dat het college een omgevingsvergunning had geweigerd. Het belang waar wederpartij zich op beroept, namelijk dat het erg kostbaar is om het tuinhuis te verplaatsen, maakt zijn geval niet bijzonder, omdat bouwen zonder de vereiste omgevingsvergunning voor zijn eigen risico is.

De Afdeling begrijpt dat het frustrerend is als in contact met de gemeente niet direct alle relevante informatie wordt verschaft, maar dat betekent niet dat je in dat geval zonder vergunning kan beginnen met bouwen. Het college heeft alleen al hierom aan het algemeen belang van naleving van de regels en de openheid van het voorerfgebied een zwaarder gewicht mogen toekennen dan aan het belang van wederpartij om het illegaal gebouwde tuinhuis te laten staan waar het staat. Daar doet wel of geen precedentwerking ook niet aan af.

JnB 2025, 488

MK ABRS, 23-04-20225, [ECLI:NL:RVS:2025:1821](#)

college van burgemeester en wethouders van Heerlen.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a

Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) 19 lid 2

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. VRIJSTELLING. Een vrijstellingsbesluit heeft geen voortdurende werking. Na verlening van een bouwvergunning met gebruikmaking van een vrijstelling, komt aan de vrijstelling geen betekenis meer toe. Verwijzing naar ABRS 24-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2989](#), onder 9.1 en 15-03-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1035](#), onder 7.1. I.c. betekent dit dat aan het vrijstellingsbesluit geen betekenis meer toekwam nadat het college op 02-11-2005 aan de toenmalige eigenaar van het perceel een bouwvergunning had verleend met gebruikmaking van het vrijstellingsbesluit. Weliswaar is de op 02-11-2005 verleende bouwvergunning in 2014 ingetrokken, maar dat betekent niet dat het vrijstellingsbesluit daarna opnieuw voor een bouw- of omgevingsvergunning kon worden ingezet. Als eenmaal een vrijstelling met bouwvergunning is verleend, kan op basis van dezelfde vrijstelling namelijk geen bouwvergunning voor een ander bouwplan worden verleend, ook al past dat bouwplan binnen de verleende vrijstelling. Verwijzing naar ABRS 25-03-2015, [ECLI:NL:RVS:2015:889](#), onder 3.4. Het college heeft het vrijstellingsbesluit ten onrechte ten grondslag gelegd aan het besluit van 14-07-2021.

JnB 2025, 489

ABRS, 23-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1822](#)

college van burgemeester en wethouders van Oegstgeest.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 1

Monumentenwet 1988 1

Woningwet 12, 12a

Besluit omgevingsrecht (Bor) Bijlage II artikel 2, , 3, 4.a lid 2

WABO. HANDHAVING. VERGUNNINGVRIJ. I.c. wordt geoordeeld dat een gemeentelijk beschermd dorpsgezicht niet valt onder "beschermd stads- of dorpsgezicht" zoals bedoeld in artikel 4a, tweede lid, van bijlage II van het Bor. Artikel 4a, tweede lid, van bijlage II van het Bor is bedoeld om rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten te beschermen. Dit volgt ook uit de nota van toelichting bij de wijziging van het Bor uit 2014 (Stb. 2014, 333, p. 44). Artikel 4a, tweede lid, van bijlage II van het Bor is in dit geval niet van toepassing. De Oranjewijk is namelijk geen rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht. De vergunningvrije bouwmogelijkheden uit de artikelen 2 en 3 van bijlage II van het Bor worden daarom niet beperkt.

JnB 2025, 490

Rechtbank Midden-Nederland, 24-04-2025, [ECLI:NL:RBMNE:2025:1953](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dronten (het college), verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1, 2.10

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. BESTEMMINGSPLAN. NUTSVOORZIENING. Verlenen omgevingsvergunning voor het bouwen van een batterij energy storage system (BESS). Het bestemmingsplan en de toelichting kennen geen definitie van het begrip 'nutsvoorziening'. Volgens vaste rechtspraak dient eerst gekeken te worden of het bestemmingsplan zelf een definitie geeft. Bij gebrek aan aanknopingspunten in het bestemmingsplan en de plantoelichting dient aansluiting te worden gezocht bij wat daaronder in het algemeen gangbare spraakgebruik wordt verstaan. Voor de invulling daarvan kan worden aangesloten bij de Van Dale. De rechtbank benadrukt hierbij dat het volgens vaste jurisprudentie gaat om de vraag wat volgens het algemeen gangbare spraakgebruik wordt verstaan onder een begrip. Voor de invulling daarvan hoeft niet uitsluitend te worden gekeken naar de betekenis volgens Van Dale. De rechtbank is van oordeel dat hierbij de actuele invulling van een begrip van belang is. De BESS haalt energie op als het elektriciteitsnetwerk overbelast is en levert energie aan het elektriciteitsnetwerk als er (meer) vraag naar is. Daarmee is de BESS een voorziening voor de opslag en distributie van elektriciteit. In dit geval kon verweerder het standpunt kon innemen dat de BESS volgens het hedendaagse algemeen gangbare spraakgebruik als nutsvoorziening kon worden aangemerkt. Daarmee past een Bess binnen het bestemmingsplan.

JnB 2025, 491

MK Rechtbank Noord-Holland, 25-04-2025, [ECLI:NL:RBNHO:2025:4404](#)

college van gedeputeerde staten van Noord-Holland, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder e

WABO-milieu. Afwijzing omgevingsvergunning voor het toestaan van het laten ontstaan van ongere kooks als inherent onderdeel van haar bedrijfsproces in de kooks- en gasfabrieken. I.c. heeft verweerder zich terecht op het standpunt gesteld dat verlening van de gevraagde omgevingsvergunning voor het toestaan van het laten ontstaan van ongere kooks in strijd is met BBT-conclusie 46. In de aanhef en onder IX van deze BBT-conclusie staat dat de emissies moeten worden verminderd door een continue onverstoord cokesproductie te bereiken door middel van toepassing van de volgende techniek: IX. volledige verkooksing garanderen

(uitstoot van groene cokes vermijden) door toepassing van passende technieken. Dat volledige verkooksing moet worden *gegarandeerd* betekent dat ongere kooks in het normale bedrijfsproces niet mogen ontstaan. Dit is een resultaatverplichting en niet een inspanningsverplichting. Het woord ‘vermijden’ laat, gelet op de taalkundige betekenis van dat woord, zoals door verweerder aangehaald, ook geen ruimte voor een andere interpretatie.

Zie ook de uitspraak van deze rechtbank van dezelfde datum inzake nr.

[ECLI:NL:RBNHO:2025:4403](#).

Overige jurisprudentie Wabo-milieu:

- Rechtbank Gelderland, 15-04-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:2841](#);
- Rechtbank Den Haag, 10-04-2025, [ECLI:NL:RBDHA:2025:6023](#);
- MK Rechtbank Limburg, 18-04-2025, [ECLI:NL:RBLIM:2025:3615](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit milieubeheer:

- MK Rechtbank Overijssel, 24-04-2025, [ECLI:NL:RBOVE:2025:2575](#);
- MK Rechtbank Overijssel, 24-04-2025, [ECLI:NL:RBOVE:2025:2580](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2025, 492

ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1957](#)

college van gedeputeerde staten van Groningen.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7

NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. PAS-VERGUNNING. REFERENTIESITUATIE. HETZELFDE PROJECT. LOGTSEBAAN. RENDAC. Uit de rechtspraak van het Hof, waaronder het PAS-arrest, wordt afgeleid dat een beoordeling op grond van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn moet plaatsvinden als een activiteit niet meer kan worden beschouwd als één-en-hetzelfde project ten opzichte van het project waarvoor eerder een natuurvergunning of toestemming voor de referentiedatum is verleend. Als niet langer sprake is van één-en-hetzelfde project dan is sprake van een nieuw project waarvan moet worden beoordeeld of daarvoor een natuurvergunning nodig is. Het college merkt terecht op dat in de Logtsebaan-uitspraak staat dat het nieuwe project dan de wijziging van het project is. De Afdeling is daar in de uitspraak van 18-12-2024 [ECLI:NL:RVS:2024:4923](#) op teruggekomen. In die uitspraak heeft de Afdeling immers uiteengezet dat het nieuwe project het gehele project na wijziging is. [...] 4.1. De Afdeling is met het college van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat aan een PAS-vergunning geen referentiesituatie kan worden ontleend. Dat kan wel, maar anders dan het college ten tijde van het instellen van het hoger beroep veronderstelde, kan de referentiesituatie die ontleend wordt aan een bestaande vergunde situatie niet worden betrokken in

de voortoets. Intern salderen, ook met een PAS-vergunning, mag onder voorwaarden als mitigerende maatregel in een passende beoordeling worden betrokken.

De Afdeling verwijst voor de motivering van dit oordeel naar de uitspraak van 18 december 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4923](#) [...]

[...] 5. Het college heeft in een nadere reactie naar voren gebracht dat het Hof in het Eco-Advocacy-arrest (HvJ 15 juni 2023, ECLI:EU:C:2023:477) niet is teruggekomen van punt 83 uit het PAS-arrest ((HvJ 7 november 2018, ECLI:EU:C:2018:882). Uit deze twee arresten kan volgens het college dan ook niet worden afgeleid dat de aanvraag voor een natuurvergunning bij de wijziging van een project betrekking moet hebben op het gehele project na wijziging, waarbij in de voortoets geen rekening mag worden gehouden met de bestaande vergunde situatie. De Afdeling gaat daar echter in de uitspraak van 18 december 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4923](#) wel vanuit. Het college vraagt om verduidelijking van dit oordeel en de verhouding tussen de twee arresten.

5.1. De Afdeling leidt uit de rechtspraak van het Hof, waaronder het PAS-arrest, af dat een beoordeling op grond van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn moet plaatsvinden als een activiteit niet meer kan worden beschouwd als één-en-hetzelfde project ten opzichte van het project waarvoor eerder een natuurvergunning of toestemming voor de referentiedatum is verleend. Als niet langer sprake is van één-en-hetzelfde project dan is sprake van een nieuw project waarvan moet worden beoordeeld of daarvoor een natuurvergunning nodig is.

Het college merkt terecht op dat in de Logtsebaan-uitspraak staat dat het nieuwe project dan de wijziging van het project is. De Afdeling is daar in de uitspraak van 18 december 2024 op teruggekomen. In die uitspraak heeft de Afdeling immers uiteengezet dat het nieuwe project het gehele project na wijziging is. Dat de beoordeling van de vergunningplicht betrekking moet hebben op het gehele project na wijziging volgt naar het oordeel van de Afdeling uit de systematiek van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn, dat uitgaat van een integrale beoordeling van projecten.

5.2. Zoals de Afdeling in 17-17.7 in de uitspraak van 18 december 2024 heeft uiteengezet leidt zij uit het Eco Advocacy-arrest af dat in de voortoets de gevolgen van het project op zich zelf beoordeeld moeten worden, dat wil zeggen zonder daarbij de positieve effecten van mitigerende maatregelen of de beëindiging of wijziging van een bestaande vergunde situatie te betrekken. Bij de beoordeling van de gevolgen van het project op zich zelf mag volgens het Hof rekening worden gehouden met onderdelen in het ontwerp van het project die daar inherent deel van uitmaken en die de schadelijke gevolgen van dat project beperken. De Afdeling leest hierin, anders dan het college, niet een verruiming van wat in een voortoets bij de beoordeling van de gevolgen van een project mag worden betrokken, maar juist een bevestiging dat die beoordeling alleen betrekking mag hebben op de gevolgen van het project op zich zelf.

5.3. In dit geval is een aanvraag voor een natuurvergunning gedaan voor de wijziging van het veebestand in de bestaande stallen en de uitbreiding van een ligboxenstal. Door deze wijzigingen is niet langer sprake van één-en-hetzelfde project ten opzichte van het project waarvoor eerder een natuurvergunning is verleend. Voor dat nieuwe project, dat de exploitatie van de gehele melkveehouderij na wijziging omvat, moet worden beoordeeld of een vergunning nodig is en zo ja of die kan worden verleend. Het college zal de aanvraag, die in dit geval al betrekking heeft op het gehele project na wijziging, opnieuw moeten beoordelen waarbij een vergelijking van de gevolgen van de beoogde situatie met de gevolgen die zijn toe te rekenen aan de bestaande natuurvergunde situatie (intern salderen) mag plaatsvinden in de passende beoordeling. Dat mag als ook voldaan wordt aan de overige eisen voor het betrekken van een mitigerende maatregel in de passende beoordeling. [...]

Zie in dit verband ook de uitspraak van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RVS:2025:1954](#).

JnB 2025, 493

ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1954](#)

college van gedeputeerde staten van Drenthe.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7

NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. EMISSIES TRANSPORTMIDDELEN IN DE REFERENTIESITUATIE. Verlenen natuurvergunning voor pluimveehouderij. Het is vaste rechtspraak dat de emissies van transportbewegingen die inherent zijn aan een vergunde situatie mogen worden betrokken in de referentiesituatie. Verwijzing naar ABRS 18-11-2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2760](#). De emissies moeten worden bepaald op basis van reële en aannemelijke uitgangspunten. De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat het reëel en aannemelijk is om in de referentiesituatie uit te gaan van transportmiddelen die rijden op diesel. De emissie van deze transportmiddelen mag daarom betrokken worden in de referentiesituatie. Dat het bedrijf niet zelf over een verreiker beschikt doet daar niet aan af, omdat ook transportmiddelen van derden die diensten verrichten op het bedrijf aan het vergunde project kunnen worden toegerekend.

JnB 2025, 494

Uitspraak en Tussenuitspraak MK ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1971](#)

minister van Infrastructuur en Waterstaat, verweerder.

Tracéwet 13 lid 8

Wet natuur bescherming (Wnb) 2.8

NATUURBESCHERMING. TRACEBESLUITEN. PASSENDE BEOORDELING. STIKSTOF. EXTERN SALDEREN. Vaststelling tracébesluiten 2020 en 2022. I.c. wordt geoordeeld dat de toegepaste externe saldering nog ontoereikend is onderbouwd. De minister heeft op basis van de passende beoordeling die is opgesteld voor het tracébesluit 2022 geconcludeerd dat het project mogelijk bij een aantal Natura 2000-gebieden kan leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden. Om die reden heeft de minister in het tracébesluit 2022 de (gedeeltelijke) beëindiging van een aantal agrarische bedrijven ingezet als zogenoemde mitigerende maatregel. Dit houdt in dat de toename aan stikstofdepositie die het project A27/A12 Ring Utrecht tot gevolg heeft op een Natura 2000-gebied wordt weggestreept tegen de afname van de stikstofdepositie op datzelfde Natura 2000-gebied door het (gedeeltelijk) beëindigde agrarische bedrijf. Dit wordt ook wel extern salderen genoemd. Om extern salderen te kunnen inzetten als mitigerende maatregel gelden verschillende voorwaarden. Nog niet is gebleken dat aan al deze voorwaarden wordt voldaan. De minister dient in het kader van deze voorwaarden de volgende gebreken te herstellen:

- bij de inzet van extern salderen als mitigerende maatregel moet worden voldaan aan het zogenoemde additionaliteitsvereiste. Dit betekent dat moet worden onderbouwd dat de (gedeeltelijke) beëindiging van de ingezette agrarische bedrijven niet nodig is voor het behoud van de gunstige staat van instandhouding van de natuurwaarden in de betrokken Natura 2000-gebieden (artikel 6, eerste lid, van de Habitatrichtlijn) en ook niet nodig is om verslechtingen of verstoringen die significante effecten kunnen hebben op de natuurwaarden in de betrokken Natura 2000-gebieden te voorkomen (artikel 6, tweede lid, van

de Habitatrichtlijn). De onderbouwing die de minister in dit kader heeft aangeleverd is op dit moment nog niet toereikend;

- ook heeft de minister in het tracébesluit 2022 niet toereikend geborgd dat de intrekingsbesluiten waaruit blijkt dat het depositiesaldo van de (gedeeltelijk) te beëindigen agrarische bedrijven wordt ingetrokken om het project A27/A12 Ring Utrecht mogelijk te maken, zijn genomen op het moment dat wordt gestart met de realisatie van de met het project A27/A12 Ring Utrecht onlosmakelijk verbonden bouw- en aanlegactiviteiten.

ADC-TOETS. In het kader van de ADC-toets wordt geoordeeld dat de minister de effectiviteit van de compenserende maatregelen voor de habitattypen oude eikenbossen (H9190) en zandverstuivingen en stuifzandheiden met struikhei (H2330 en H2310) niet deugdelijk heeft onderbouwd.

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Minister I&W moet extern salderen bij tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht beter motiveren") uitgebracht.

JnB 2025, 495

MK Rechtbank Noord-Nederland, 25-04-2025, [ECLI:NL:RBNNE:2025:1525](#)

college van gedeputeerde staten van de provincie Drenthe.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7 lid 2

Omgevingswet 5.1 lid 1 aanhef en onder e

Besluit kwalitatieve leefomgeving (Bkl) 8.74b

NATUURBESCHERMING. HANDHAVING. PAS-MELDERS. ONEVENREDIGHEID. Afwijzing handhavingsverzoeken vanwege het ontbreken van een natuurtoestemming voor de bedrijfsvoering bij zeven veehouderijen. I.c. wordt geoordeeld dat het college de natuurbelangen en de belangen van de betrokken bedrijven nog niet voldoende in kaart heeft gebracht en onvoldoende heeft gemotiveerd dat aan het natuurbelang tegemoet wordt gekomen door het treffen van maatregelen. Het college heeft zich niet in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat handhaving onevenredig is in verhouding tot het daarmee te dienen natuurbelang. **CONCREET ZICHT OP LEGALISATIE. PASSENDE BEOORDELING.** Aan de ontwerpvergunning zoals deze ter inzage is gelegd is niet een passende beoordeling ten grondslag gelegd die aan de minimaal daaraan te stellen eisen voldoet en aldus is geen zekerheid verkregen dat de individuele projecten de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen aantasten. Zo lang er voor de projecten geen passende beoordeling is die voldoet aan de daaraan te stellen minimeisen, kan er geen omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit worden verleend en is er geen zicht op legalisatie van de projecten. **BEWEIDEN EN BEMESTEN.** De rechtbank ziet in hetgeen eiseressen hebben aangevoerd geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de uitspraak van 18-12-2024 [ECLI:NL:RVS:2024:4923](#) ook van toepassing is bij intern salderen met een aan algemene regels ontleende referentiesituatie.

[...] Het houden van dieren

9. De rechtbank stelt vast dat tussen partijen niet in geschil is dat ten aanzien van het houden van dieren, bij alle zeven veehouderijen sprake is van een overtreding van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Het houden van dieren kan bij alle zeven veehouderijen significante gevolgen hebben voor een Natura 2000-gebied maar daarvoor is geen vergunning verleend.

[...] Onevenredigheid

9.3. De rechtbank overweegt dat hangende de beroepsprocedures de Afdeling op 28 februari 2024 in drie andere zaken met betrekking tot PAS-melders uitspraak heeft gedaan over de vraag wanneer het onevenredig is om in deze gevallen handhavend op te treden. 9. [Uitspraken van de Afdeling van 28 februari 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:838](#), [ECLI:NL:RVS:2024:844](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:852](#)] [...]

9.4. Tussen partijen staat niet ter discussie dat aan de stappen 1 tot en met 5 uit de uitspraken van 28 februari 2024 wordt voldaan. Tussen partijen is echter wel in geschil of in de bestreden besluiten de gevolgen van het niet handhavend optreden voor de natuur in beeld zijn en zijn afgewogen tegen de belangen van de PAS-melders.

9.5. De rechtbank is van oordeel dat het college in de bestreden besluiten de natuurbelangen van de betrokken Natura 2000-gebieden niet dan wel onvoldoende, in beeld heeft gebracht. Het college noemt in de bestreden besluiten één of meerdere habitattypen in een betrokken Natura 2000-gebied waarvan de kritische depositiewaarde (fors) is overschreden, maar het college beschrijft enkel wat de procentuele bijdrage van het betrokken bedrijf aan de (reeds bestaande) overbelasting is en concludeert dat het gaat om een zeer geringe depositie en dat handhaving niet merkbaar zal zijn in de natuur. Daarmee heeft het college naar het oordeel van de rechtbank ten onrechte niet in kaart gebracht wat de gevolgen zijn van het afzien van handhavend optreden voor de Natura 2000-gebieden. Het betoog van eiseressen slaagt.

9.6. In de verweerschriften stelt het college dat in de passende beoordeling die is opgesteld voor de ontwerpbesluiten, bevestigd wordt dat er geen nadelige gevolgen voor de natuur zijn indien niet handhavend tegen de bedrijven wordt opgetreden. Naar het oordeel van de rechtbank wordt het hiervoor geconstateerde gebrek echter niet hersteld door de verwijzing naar de passende beoordeling. De rechtbank licht dat hierna toe.

[...] 9.9. Gelet op het voorgaande heeft het college naar het oordeel van de rechtbank de natuurbelangen en de belangen van de betrokken bedrijven nog niet voldoende in kaart gebracht en onvoldoende gemotiveerd dat aan het natuurbelang tegemoet wordt gekomen door het treffen van maatregelen. Het college heeft zich naar het oordeel van de rechtbank niet in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat handhaving onevenredig is in verhouding tot het daarmee te dienen natuurbelang. De bestreden besluiten berusten daarom op een gebrekkige belangenafweging en onvoldoende motivering. De beroepsgrond slaagt.

[...] *Concreet zicht op legalisatie*

[...] 12.1. De zeven betrokken veehouderijen hebben elk voor hun eigen bedrijfsvoering in december 2024 een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit in de zin van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Omgevingswet. Het college heeft voor elk van de zeven bedrijven in januari 2025 een ontwerpbesluit voor het verlenen van de aangevraagde vergunning ter inzage gelegd.

Anders dan rechtbank Gelderland in haar uitspraak van 11 februari 2025¹³

[Uitspraak van de rechtbank Gelderland van 11 februari 2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:1142](#)] ziet de rechtbank, mede gelet op hetgeen door eiseressen is aangevoerd, in de onderhavige zaken aanleiding om nader in te gaan op de vraag of het aannemelijk is dat de aangevraagde omgevingsvergunningen ook verleend kunnen worden.

12.2. Op grond van artikel 8.74b van het Besluit kwaliteit leefomgeving kan een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit alleen worden verleend als uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

[...] 12.4.3. Uit het voorgaande volgt naar het oordeel van de rechtbank dat aan de ontwerpvergunning zoals deze ter inzage is gelegd niet een passende beoordeling ten grondslag is gelegd die aan de minimaal daaraan te stellen eisen voldoet en dat aldus geen zekerheid is verkregen dat de individuele projecten de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen aantasten. Zo lang er voor de projecten geen passende beoordeling is die voldoet aan de daaraan te stellen minimumeisen, kan er geen omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit worden verleend en is er geen zicht op legalisatie van de projecten. Hieruit volgt dat het door het college ingenomen standpunt dat er in dit geval sprake is van een concreet zicht op legalisatie, naar het oordeel van de rechtbank ontoereikend is gemotiveerd. Deze beroepsgrond van eiseressen slaagt.

[...] Beweiden en bemesten

13. In de uitspraak van de Afdeling van 12 oktober 2022²⁰ [Uitspraak van de Afdeling van 12 oktober 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:2874](#), r.o. 13-23.1] is uiteengezet op welke wijze de referentiesituatie voor en de gevolgen van het weiden van vee kunnen worden beoordeeld. Daarin is overwogen dat voor de beoordeling van de gevolgen van het weiden van vee intern gesaldeerd kan worden met de afname van de emissie van bemesten op de gronden die worden beweid. De referentiesituatie van bemesten kan worden ontleend aan het planologisch regime dat voor die gronden geldt. Verder heeft de Afdeling uiteengezet op welke wijze de - omvang van de - referentiesituatie voor percelen die worden beweid en/of bemest kan worden bepaald. Uit die uitspraak volgt dat aan het planologische regime een referentiesituatie voor bemesten kan worden ontleend als (1) voor de gronden vanaf de referentiedatum ononderbroken een planologisch regime van kracht is geweest waaruit volgt dat bemesten is toegestaan en (2) die gronden voor de referentiedatum werden bemest.

14. Aan de bestreden besluiten heeft het college geen onderzoek ten grondslag gelegd naar het planologische regime voor de bemeste percelen vanaf 1994 tot de besluitvorming.

15. Het college heeft in de verweerschriften een nadere motivering opgenomen voor wat betreft het bemesten aan de hand van het stappenplan uit de uitspraak van 12 oktober 2022. Het college heeft in de bijlage bij de verweerschriften een overzicht verstrekt van welke bestemmingsplannen vanaf de referentiedatum van kracht zijn geweest op de betrokken percelen en welke bestemmingen de percelen hadden. Ook heeft het college luchtfoto's overgelegd waaruit zou moeten blijken dat de desbetreffende percelen al voor de referentiedatum in agrarisch gebruik waren.

16. Eiseressen hebben zich op de zitting op het standpunt gesteld, dat met de aanvullende motivering van het college weliswaar voldaan wordt aan de eisen uit die rechtspraak van 12 oktober 2022, maar dat niet voldaan wordt aan de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2024.

17. Op 18 december 2024 heeft de Afdeling haar rechtspraaklijn over intern salderen gewijzigd.²¹ [Uitspraak van de Afdeling van 18 december 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4923](#)]. Die wijziging komt er in de kern op neer dat intern salderen niet meer mag worden betrokken bij de vraag of een natuurvergunning nodig is. Intern salderen met de referentiesituatie mag als mitigerende maatregel betrokken worden in de passende beoordeling van de gevolgen van het project. Deze wijziging acht de Afdeling direct van toepassing in lopende en toekomstige vergunning- en handhavingprocedures.

17.1. De rechtbank overweegt dat de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2024 gaat over de situatie dat bij projecten intern wordt gesaldeerd met een (individuele) natuurtoestemming of een milieutoestemming. De rechtbank ziet in hetgeen eiseressen hebben aangevoerd geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de uitspraak van 18 december 2024 ook van toepassing is bij intern salderen met een aan algemene regels ontleende referentiesituatie.

Aangezien eiseressen de aanvullende motivering van het college met betrekking tot de van

toepassing zijnde planologische regimes niet betwisten, ziet de rechtbank in deze beroepsgrond van eiseressen geen aanleiding voor het gegrond verklaren van het beroep. [...]

JnB 2025, 496

MK Rechtbank Noord-Nederland, 24-04-2025, [ECLI:NL:RBNNE:2025:1598](#)

college van gedeputeerde staten van de Provincie Drenthe.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 7:1, 8:3

Habitatrichtlijn 6 lid 2

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.4

NATUURBESCHERMING. GEBRUIK GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN. DUIDEN VERZOEK. AVV. PASSENDE MAATREGELEN. Niet-ontvankelijkverklaring bezwaar met betrekking tot verzoek om gebruik van gewasbeschermingsmiddelen waarin bepaalde stoffen voorkomen niet langer toe te staan. In deze zaak gaat het niet om een gestelde overtreding van een norm die ongedaan gemaakt of voorkomen moet worden, maar om de instandhouding van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden. In geschil is hier daarom niet de vraag of het college dan wel een individuele grondgebruiker een norm overtreedt, maar de vraag of de toestand van het Natura 2000-gebied met zich meebrengt dat voor het college de rechtsplicht is ontstaan om maatregelen te nemen om te voorkomen dat die toestand verder achteruitgaat. Voor zover het college van mening was dat het verzoek moest worden opgevat als een verzoek om een algemeen verbindend voorschrift vast te stellen, had het college dit verzoek op grond van artikel 2:3 van de Awb aan Provinciale Staten moeten doorsturen. Het verzoek van eiseres moet breder worden opgevat dan alleen betrekking hebbend op het vaststellen van een algemeen verbindend voorschrift. Het college had moeten onderzoeken welke bevoegdheden hij heeft om passende maatregelen als bedoeld in artikel 6, tweede lid, Hrl te nemen. Gegrond beroep.

JnB 2025, 497

Rechtbank Oost-Brabant, 25-02-2025, [ECLI:NL:RBOBR:2025:1108](#)

college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7 lid 2

NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. POSITIEVE WEIGERING. BOUW. ELEKTRISCH MATERIAAL. VOORTOETS. PASSENDE BEOORDELING. Positieve weigering natuurvergunning bouw bijgebouw bij woning in Natura 2000-gebied. I.c. wordt geoordeeld dat significante gevolgen bij de bouw en het gebruik van de schuur niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Het gebruik van niet-elektrisch materiaal wordt niet expliciet helemaal uitgesloten in het aangevraagde project. Hoewel elektrisch materiaal steeds vaker wordt gebruikt in de bouw, ziet de rechtbank het gebruik van elektrisch materiaal niet als standaardonderdeel bij ieder bouwproject. Het gebruik van elektrisch materiaal wordt in dit geval beschouwd als een mitigerende maatregel die kan worden betrokken bij een passende beoordeling. Het gebruik van elektrisch materiaal kan niet worden betrokken bij een voortoets. Omdat een toename van stikstofdepositie niet op voorhand kan worden uitgesloten als gebruik wordt gemaakt van materiaal dat wordt aangedreven met dieselolie is voor het bouwen van de schuur een natuurvergunning nodig. Gegrond beroep. Het college wordt opdracht geven de aangevraagde vergunning (met voorwaarden) te verlenen. De voorlopige

voorziening wordt getroffen dat de derde-partij kan handelen als ware hij in het bezit van een vergunning.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

AVG

JnB 2025, 498

ABRS, 23-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1812](#)

college van burgemeester en wethouders van Rotterdam.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) 6 lid 1 aanhef en onder f, 82

AVG. SCHADEVERGOEDING. In geschil is of [appellant] recht heeft op een schadevergoeding, omdat de GGD zijn persoonsgegevens uit de systemen heeft gewist en de GGD een belhistorie bijhoudt waarin zijn persoonsgegevens zijn verwerkt. [Appellant] heeft onvoldoende onderbouwd dat hij schade heeft geleden als gevolg van het verwijderen van de vaccinatiegegevens. [appellant] wijst slechts op mogelijke schade die had kunnen optreden doordat zijn vaccinatiegegevens waren gewist, maar die (im)materiële schade heeft hij dus niet daadwerkelijk geleden. De verwijzing naar uitspraak HvJ van 20-06-2024, ECLI:EU:C:2024:536, gaat in dit geval niet op, omdat het in die zaak ging om persoonsgegevens waarvoor de vrees bestond dat deze aan derden zijn doorgegeven. Die situatie doet zich hier niet voor, omdat het hier ging om verwijderde gegevens.

BIJHOUDEN BELGEGEVENS. [Appellant] wordt niet gevolgd in zijn betoog dat artikel 6, eerste lid aanhef en onder f, van de AVG zonder meer niet van toepassing is op overheidsinstanties. In de bepaling staat immers dat sub f niet geldt voor de verwerking door overheidsinstanties in het kader van de uitoefening van hun taken. Voor handelingen die buiten de uitoefening van de overheidstaken vallen, mag door overheidsinstanties wel een beroep op artikel 6, eerste lid aanhef en onder f, van de AVG als verwerkingsgrondslag worden gedaan. De GGD heeft in haar privacyverklaring vermeld dat gesprekken worden opgenomen om eventuele klachten goed af te kunnen handelen. [appellant] heeft het standpunt van het college niet betwist dat de opname van telefoongesprekken door de GGD plaatsvindt met het oog op kwaliteitsverbetering en daarom buiten de uitoefening van haar taak valt. De verwerking van de gegevens is daarom rechtmatig.

JnB 2025, 499

Rechtbank Noord-Holland, 04-04-2025, [ECLI:NL:RBNHO:2025:3908](#)

college van burgemeester en wethouders van Castricum, verweerder.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) 2, 4 aanhef en onder 1, 15, 23

Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)

AVG. Toewijzing verzoek om informatie. Interne notities. I.c. wordt geoordeeld dat nu verweerder een onjuist standpunt heeft ingenomen over de reikwijdte van artikel 15 van de AVG, niet kan worden uitgesloten dat verweerder eiseres onvoldoende inzage heeft gegeven in haar persoonsgegevens. In de beschikkingen van de Hoge Raad van 29 juni 2007,

[ECLI:NL:HR:2007:AZ4663](#), [ECLI:NL:HR:2007:AZ4664](#) en [ECLI:NL:HR:2007:BA3529](#), werden interne notities buiten de reikwijdte van de voorganger van de AVG (Wbp) gehouden omdat deze in de desbetreffende zaken niet in een ‘bestand’ werden bewaard. In de uitspraak van 5 februari 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:352](#) (ro. 7.1) is geoordeeld dat die vraag niet speelt bij geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, zoals bij e-mails. In de uitspraak van 9 augustus 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3067](#), is bevestigd dat e-mails ook onder de reikwijdte van de AVG kunnen vallen. Uit artikel 2, eerste lid, van de AVG volgt dat de AVG zonder meer van toepassing is op geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en, voor zover opgenomen in een bestand of bestemd daarin te worden opgenomen, ook op niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens.

JnB 2025, 500

Rechtbank Overijssel, 22-04-2025, [ECLI:NL:RBOVE:2025:2502](#)

dagelijks bestuur Omgevingsdienst IJsselland, verweerder.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) 82

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:88

AVG. SCHADEVERGOEDING. I.c. wordt het verzoek om schadevergoeding vanwege immateriële schade afgewezen. Geoordeeld wordt dat niet is voldaan aan de voorwaarde dat sprake is van een onrechtmatige verwerking van eisers persoonsgegevens. Onder de gegeven omstandigheden was de verwerking van eisers persoonsgegevens door het plaatsen van een bericht op het intranet van de omgevingsdienst gerechtvaardigd gelet op de bekendheid van eiser binnen de organisatie en het feit dat eiser zich verkiesbaar had gesteld voor de ondernemingsraad. Het dagelijks bestuur mocht dit belang zwaarder laten wegen dan het belang van eiser om zijn persoonsgegevens niet te laten verwerken.

JnB 2025, 501

Rechtbank Den Haag, 16-04-2025, [ECLI:NL:RBDHA:2025:6422](#)

minister van Financiën, verweerder.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) 15, 23

Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG) 41

AVG. Gedeeltelijke toewijzing inzageverzoek. I.c. heeft verweerder onvoldoende gemotiveerd dat alle informatie in het onderliggende document geweigerd mocht worden. Het gaat hier niet om het bepalen van een standpunt in het kader van een procedure tegen eiser of om een advies van een advocaat, maar om een melding die heeft geleid tot opname in de Fraude Signalerings Voorziening (FSV). Vastgesteld wordt dat het zowel communicatie met anderen als interne communicatie tussen ambtenaren van verweerder betreft. De stelling van verweerder dat deze informatie niet kan worden verstrekt, omdat daarmee inbreuk wordt gemaakt op het belang van een ‘ongestoorde gedachtewisseling’, komt er in wezen op neer dat verweerder altijd alle persoonsgegevens die zijn opgenomen in correspondentie tussen ambtenaren van verweerder onderling en tussen ambtenaren van verweerder en andere organisaties zou mogen weigeren. Dit zou teveel afbreuk doen aan de rechten van eiser op grond van de AVG. Verweerder moet nader motiveren waarom het noodzakelijk is om een uitzondering te maken op het recht van eiser op kennisneming van zijn persoonsgegevens en informatie over de bron van die gegevens.

[Naar inhoudsopgave](#)

Exploitatievergunning

JnB 2025, 502

MK ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1925](#)

burgemeester van Heerlen.

EVRM Eerste Protocol 1

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 3:4, 4:84, 8:114

Beleidsregel verdeling exploitatievergunningen coffeeshop Heerlen 2019

EXPLOITATIEVERGUNNING. GEDOOGVERKLARINGEN COFFEESHOPS.

DIENSTENRICHTLIJN. Wijziging 'horeca-exploitatievergunning coffeeshop'. Beperken looptijd geïmpliceerde gedoogverklaring tot tien jaar. Tegen de geïmpliceerde gedoogverklaring stond, anders dan de rechtbank oordeelde, rechtsmiddelen open. Verwijzing naar ABRS 13-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3431](#). De handel in en verkoop van cannabis valt buiten de werkingssfeer van het vrij verkeersrecht. Omdat de Dienstenrichtlijn het vrije diensten- en vestigingsverkeer nader uitwerkt, is deze dus niet van toepassing op een gedoogverklaring zoals hier aan de orde. De Beleidsregel waarin de beperking van de looptijd van een geïmpliceerde gedoogverklaring is opgenomen, is niet in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Ook het besluit van de burgemeester is evenredig.

JnB 2025, 503

MK ABRS, 23-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1839](#)

burgemeester van Rotterdam.

Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam 2012 (APV)

APV. EXPLOITATIEVERGUNNING. AFSTANDSCRITERIUM. EVENREDIGHEID. Verlenen exploitatievergunning aan coffeeshop. I.c. wordt geoordeeld dat het afstandscriterium zoals opgenomen in het coffeeshopbeleid niet onevenredig is en dus niet in strijd met artikel 3:4, tweede lid, van de Awb. De burgemeester heeft bij de afweging tussen de belangen van coffeeshophouders en de bescherming van scholieren tegen de gevolgen van softdrugsgebruik meer gewicht mogen toekennen aan de met het afstandscriterium te dienen doelen. Toeda heeft, mede onder verwijzing naar het onderzoeksrapport 'Monitor coffeeshopbeleid Rotterdam' uit 2011, niet aannemelijk gemaakt dat de veiligheid en leefbaarheid van de buurt door de beperking van de openingstijden worden verminderd en dat het in het coffeeshopbeleid beoogde doel van het beschermen van scholieren niet wordt bereikt. Ook bestaat geen grond voor het oordeel dat het beleid onrechtmatig is omdat bij het opnemen van het afstandscriterium niet is voorzien in een overgangsperiode. Weliswaar was in het beleid dat tot en met 21-11-2017 gold een overgangsperiode opgenomen, maar de aanwezigheid of vestiging van een school binnen de afstandsnormen had volgens dat beleid sluiting van de coffeeshop tot gevolg. Volgens het huidige coffeeshopbeleid moeten in een dergelijk geval alleen de openingstijden worden aangepast. Ongegrond hoger beroep.

[Naar inhoudsopgave](#)

Gezondheid

JnB 2025, 504

MK ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1969](#)

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, voorheen de staatssecretaris van Volksgezondheid en Sport, en daarvoor de minister voor Medische Zorg en Sport.

Richtlijn 2004/23/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 1, 6, 8

Richtlijn 2006/86/EG van de commissie 3, 4, 9, 10, Bijlage I, Bijlage II

Wet veiligheid en kwaliteit van lichaamsmateriaal (Wvkl) 1, 8, 9, 10, 11, 19

Regeling veiligheid en kwaliteit lichaamsmateriaal 2.1

Eisenbesluit lichaamsmateriaal 2006 1.3, 2.5, 3.3, 4.1, 5.1

GEZONDHEID. ERKENNING. INTREKKING. EVENREDIGHEID. Intrekking van de aan Stamcelbank verleende erkenning als orgaanbank. I.c. wordt geoordeeld dat de intrekking van de erkenning een bestuurlijke maatregel is en niet een bestraffende sanctie. De minister heeft de erkenning vanwege de door de Inspectie geconstateerde kritische tekortkomingen mogen intrekken. De door de Inspectie gestelde eisen zijn duidelijk in de regelgeving neergelegd. Het door Stamcelbank gedane beroep op het gelijkheidsbeginsel slaagt niet. De intrekking van de erkenning is geschikt en noodzakelijk om het doel te bereiken en is evenwichtig. Anders dan Stamcelbank heeft aangevoerd, wordt met de intrekking van de erkenning geen inbreuk op fundamentele rechten gemaakt.

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Minister van VWS mocht erkenning van Stamcelbank Nederland intrekken") uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Meststoffenwet

JnB 2025, 505

MK Rechtbank Overijssel, 07-03-2025, [ECLI:NL:RBOVE:2025:1293](#)

minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, als rechtsopvolger van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Meststoffenwet (Msw) 7, 8, 9, 12, 51, 57

Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet 66, 68

Uitvoeringsregeling Meststoffenwet 77, 94

MESTSTOFFENWET. BOETE. Boete wegens overschrijding gebruiksnorm voor dierlijke mest. In deze zaak is de minister uitgegaan van de door eiser overgelegde BEX-berekening. De BEX-berekening is een erkende wijze van vrij bewijs om de mineralengehaltes in de geproduceerde mest van melkvee vast te stellen afwijkend van de wettelijke forfaits. In deze berekening is al rekening gehouden met stikstofverliezen naar de lucht. I.c. wordt het standpunt van de minister onderschreven dat de met ingang van 01-01-2025 aangepaste excretieforfaits voor melkvee in deze zaak niet van toepassing zijn. Verwijzing naar uitspraak CBb van 03-12-2024, [ECLI:NL:CBB:2024:869](#), overweging 4.2.2. Tevens wordt onderschreven het standpunt van de minister dat de door eiser aangehaalde onderzoeken van het CBS en de CDM onvoldoende tegenbewijs vormen om de in de BEX opgenomen normering voor

stikstofverliezen naar de lucht in twijfel te trekken. Dit zijn immers algemene, niet op de concrete situatie van eiser toegespitste onderzoeken. De minister heeft zich dan ook mogen baseren op de door eiser overgelegde BEX-berekening. De minister heeft voldoende dragend beargumenteerd dat de berekening van een stikstofgat alleen bij staldieren wordt toegepast. Ongegrond beroep.

[Naar inhoudsopgave](#)

Toeslagen

JnB 2025, 506

MK ABRS, 30-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1961](#)

Dienst Toeslagen.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 7:10 lid 1

Wet hersteloperatie toeslagen (Wht) 2.1 lid 1 aanhef en onder a

TOESLAGEN. COMPENSATIE. INSTITUTIONELE VOORINGENOMENHEID. NIET NADER OPVRAGEN VAN INFORMATIE. NIET BEHANDELEN BEZWAARSCHRIFT. Weigering toekennen compensatie voor het jaar 2008. De herstelregelingen zijn niet bedoeld om fouten die in het verleden bij de besluitvorming over het recht op kinderopvangtoeslag mogelijk zijn gemaakt te herstellen. De vraag of de kinderopvangtoeslag van appellante over 2008 juist is vastgesteld ligt hier daarom niet voor. Het gaat om de vraag of de Dienst Toeslagen over het jaar 2008 jegens appellante vooringenomen heeft gehandeld. Het zonder toestemming van de bezwaarmaker niet als zodanig behandelen van een bezwaarschrift is in strijd met artikel 7:10, eerste lid, van de Awb. In de omstandigheden van het geval kunnen echter geen aanknopingspunten worden gevonden voor het oordeel dat de Dienst Toeslagen hiermee vooringenomen heeft gehandeld.

[...] Niet nader opvragen van informatie

[...] 4.1. Op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet hersteloperatie toeslagen (hierna: de Wht) kent de Dienst Toeslagen een compensatie toe aan een aanvrager van een kinderopvangtoeslag die schade heeft geleden doordat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Dienst Toeslagen. In de totstandkomingsgeschiedenis van artikel 2.1 van de Wht (Kamerstukken II 2021/22, 36 151, nr. 3 (herdruk), blz. 70-71) is een niet-limitatieve opsomming van kenmerken genoemd die tot het oordeel kunnen leiden dat sprake is van institutionele vooringenomenheid. Een van die kenmerken is het niet nader opvragen van informatie bij belanghebbenden bij een gebleken tekortkoming in de overgelegde bewijsstukken.

4.2. [...] De Afdeling vindt het niet onaannemelijk dat [appellante] bij het invullen van het antwoordformulier van 17 juli 2009 over de tweeling een vergissing heeft gemaakt. Dit is echter vooral met de toelichting van [appellante] en met de wetenschap van achteraf het geval. Omdat de gegevens in het antwoordformulier over de tweeling overeen kwamen met de overgelegde jaaropgave van het gastouderbureau heeft de Dienst Toeslagen geen aanleiding hoeven zien om aanvullende gegevens op te vragen.

Dat [appellante] in 2008 fulltime heeft gewerkt, zij in 2007 wel kinderopvangtoeslag voor de opvang van de tweeling heeft ontvangen, zij een voorschot kinderopvangtoeslag over 2008 voor de opvang van drie kinderen heeft ontvangen en de tweeling in september 2008 naar de middelbare school ging

maakt niet dat het de Dienst Toeslagen duidelijk had moeten zijn dat sprake was van een tekortkoming in de aangeleverde stukken of dat de informatie in het antwoordformulier vragen oproep die aanleiding voor navraag hadden moeten zijn. Een ouder kan namelijk ook gebruik maken van een wijze van opvang die niet in aanmerking komt voor kinderopvangtoeslag of van georganiseerde opvang afzien. Dat [appellante] van een medewerker van de Dienst Toeslagen heeft begrepen dat zij in 2008 voor de tweeling geen recht had op kinderopvangtoeslag maakt dit niet anders. In het midden kan blijven of [appellante] met een medewerker van de Dienst Toeslagen heeft gesproken en of die haar deze mededeling heeft gedaan. Ook als dit zo is verandert dat niet het feit dat haar eigen opgave in de antwoordformulieren in overeenstemming was met de informatie van het gastouderbureau, zowel over de tweeling als over [kind 3]. Als niettemin feitelijk sprake zou zijn geweest van opvang van de tweeling totdat zij naar de middelbare school gingen had [appellante] dit kunnen vermelden en de Dienst Toeslagen hoefde er niet bedacht op te zijn dat zij dit in afwijking van de realiteit niet zou doen, ook omdat alleen een jaaropgave over de opvang van [kind 3] was verstrekt. Dat het voorschotbedrag voor 2008 is gebaseerd op het aantal opvanguren voor drie kinderen leidt evenmin tot een ander oordeel, omdat de definitieve vaststelling is gebaseerd op de daadwerkelijk afgenomen uren gastouderopvang die nu eenmaal om allerlei verklaarbare redenen kunnen afwijken van het aantal uren waarop het voorschot is berekend.

[appellante] heeft op de zitting gezegd dat zij inmiddels mogelijk kan aantonen dat de tweeling in 2008 opvang heeft genoten. De herstelregelingen zijn echter niet bedoeld om fouten die in het verleden bij de besluitvorming over het recht op kinderopvangtoeslag mogelijk zijn gemaakt te herstellen. De vraag of de kinderopvangtoeslag van [appellante] over 2008 juist is vastgesteld ligt hier daarom niet voor. Het gaat om de vraag of de Dienst Toeslagen over het jaar 2008 jegens [appellante] vooringenomen heeft gehandeld. Uit het voorgaande volgt dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat dit niet het geval is.

[...] Niet-behandelen bezwaarschrift

[...] 5.1. Het zonder toestemming van de bezwaarmaker niet als zodanig behandelen van een bezwaarschrift is in strijd met artikel 7:10, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb). In de omstandigheden van het geval kunnen echter geen aanknopingspunten worden gevonden voor het oordeel dat de Dienst Toeslagen hiermee vooringenomen heeft gehandeld. Zoals ook hiervoor is overwogen, is deze procedure niet bedoeld om fouten te herstellen die bij de besluitvorming, waaronder het behandelen van bezwaarschriften, zijn gemaakt. Dat tijdens een hoorzitting in bezwaar zaken aan het licht zouden hebben kunnen komen, op grond waarvan de Dienst Toeslagen in bezwaar de kinderopvangtoeslag van [appellante] over 2008 op een hoger bedrag zou kunnen hebben vastgesteld, is daarom niet doorslaggevend voor het oordeel over vooringenomenheid. De Dienst Toeslagen heeft toegelicht dat gedurende een periode brieven van ouders zijn afgehandeld op basis van een inschatting van de bedoeling ervan, ook als de brief vermeldde een bezwaarschrift te zijn. Dat dit niet in lijn is met de Awb en daarom onjuist heeft ook de Dienst Toeslagen op de zitting erkend. Maar zonder verdere aanknopingspunten kan uit deze handelwijze niet worden afgeleid dat alleen al daarom sprake was van vooringenomen handelen. [...]

JnB 2025, 507

Rechtbank Midden-Nederland, 11-04-2025, [ECLI:NL:RBMNE:2025:1697](#)

minister van Financiën, T.a.v. de Programmadirecteur Schulden, de minister.

Wet herstel toeslagen (Wht) 4.1, 9.1

TOESLAGEN. OVERNAME PRIVATE SCHULDEN. HYPOTHECAIRE LENING.

HARDHEIDSCLAUSULE. I.c. wordt geoordeeld dat de schuld niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 4.1 lid 4 sub a van de Wht. Omdat het een hypothecaire lening betreft, wordt deze schuld terecht niet overgenomen. Weliswaar bestond deze schuld eerst uit acht verschillende persoonlijke leningen, maar dat neemt niet weg dat het inmiddels een hypothecaire lening is en zo'n schuld voldoet niet aan de voorwaarden voor overname. De rechtbank begrijpt dat het voor eiseres oneerlijk voelt dat haar schuld nu niet wordt overgenomen, omdat zij zelf een oplossing heeft gezocht voor haar private schulden en haar best heeft gedaan om alles op tijd te betalen. Dat is echter onvoldoende voor een geslaagd beroep op de hardheidsclausule. De wetgever heeft er bewust voor gekozen om een hypothecaire lening niet over te nemen. In het geval van eiseres is er geen reden om hiervan af te wijken.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2025, 508

MK ABRS, 23-04-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1827](#)

minister van Asiel en Migratie, appellant.

Richtlijn Tijdelijke Bescherming

ASIEL. DERDELANDERS. TIJDELIJKE BESCHERMING. OEKRAÏNE. De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid mocht in 2023 de tijdelijke bescherming van zogenoemde derdelanders in Nederland die daarvoor een tijdelijk verblijf hadden in Oekraïne, eerder beëindigen dan de tijdelijke bescherming van Oekraïners, staatlozen en derdelanders met een permanent verblijf. Een lidstaat kan geen terugkeerbesluit uitvaardigen tegen een derdelander die legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijft en die facultatieve tijdelijke bescherming geniet, voordat deze bescherming is geëindigd. Verwijzing naar arrest Europese Hof van Justitie van 19-12-2024, [ECLI:EU:C:2024:1038](#), waarin het Hof antwoord heeft gegeven op prejudiciële vragen van de Afdeling (verwijzingsuitspraak van 25-04-2024 [ECLI:NL:RVS:2024:1742](#)) over derdelanders uit Oekraïne.

[...] 1. In deze uitspraak staan twee rechtsvragen centraal. De eerste rechtsvraag gaat over de duur van de tijdelijke bescherming waarvoor de minister gebruik heeft gemaakt van de in artikel 7, eerste lid, van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming geboden mogelijkheid om onverplicht andere categorieën ontheemden tijdelijke bescherming te bieden (hierna: facultatieve tijdelijke bescherming) en over het moment waarop de minister deze facultatieve tijdelijke bescherming mocht beëindigen. De tweede rechtsvraag gaat over het moment waarop de minister een terugkeerbesluit mocht uitvaardigen.

[...] De duur van de facultatieve tijdelijke bescherming

[...] Tussenconclusie over de duur van de facultatieve tijdelijke bescherming

3.6. Uit het arrest volgt dus dat de lidstaten niet verplicht zijn om de duur van de facultatieve bescherming af te stemmen op de initiële duur van de verplichte tijdelijke bescherming of de automatische verlenging daarvan of op de duur die voortvloeit uit de optionele verlenging daarvan. Dit betekent dat een lidstaat de door hem verleende facultatieve tijdelijke bescherming op een eerder tijdstip mag intrekken dan het tijdstip waarop de verplichte tijdelijke bescherming geen

rechtsgevolgen meer heeft, zolang dit geen afbreuk doet aan de doelstellingen en het nuttig effect van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en hij de algemene beginselen van het Unierecht in acht neemt.

Moment van het uitvaardigen van het terugkeerbesluit

[...] Tussenconclusie over het moment van het uitvaardigen van het terugkeerbesluit

3.9. Uit het arrest volgt dus dat een lidstaat geen terugkeerbesluit kan uitvaardigen tegen een derdelander die legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijft en die facultatieve tijdelijke bescherming geniet, voordat deze bescherming is geëindigd, zelfs wanneer blijkt dat die bescherming binnenkort zal eindigen en de gevolgen van dit besluit tot die datum worden opgeschort.

Gevolgen voor deze zaak

4. Uit wat de Afdeling onder 3.1-3.6 uiteen heeft gezet, volgt dat de tweede grief van appellant over het moment waarop de minister de facultatieve tijdelijke bescherming mocht beëindigen, niet slaagt. De minister heeft in haar reactie op het arrest verwezen naar een Kamerbrief van 24 januari 2024 van de toenmalige staatssecretaris (Kamerstukken II, 2023/24, 19637, nr. 3200), waarin hij heeft meegedeeld dat de facultatieve tijdelijke bescherming eindigt op 4 maart 2024. De facultatief beschermden zijn daarover ook schriftelijk geïnformeerd. De Afdeling heeft in haar uitspraak van 17 januari 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:32](#), onder 10.2, al geoordeeld dat de minister geen toezeggingen heeft gedaan waaruit derdelanders mochten afleiden dat hun tijdelijke bescherming pas zou eindigen als de maximale duur daarvan is bereikt. De Afdeling ziet in dit geval geen reden om tot een ander oordeel te komen. De minister was bevoegd om de facultatieve tijdelijke bescherming te beëindigen op een tijdstip gelegen voor de datum waarop de verplichte tijdelijke bescherming eindigt, zoals zij in dit geval ook heeft gedaan. In wat partijen hebben aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding om te oordelen dat de algemene beginselen van het Unierecht hierbij niet in acht zijn genomen.

5. Appellant betoogt in zijn derde en vierde grief en in zijn reactie op het arrest terecht dat de minister het terugkeerbesluit van 7 februari 2024 ten onrechte heeft uitgevaardigd. Dat volgt uit wat de Afdeling onder 3.7-3.9 uiteen heeft gezet. Dit betekent dat die grieven slagen. De minister heeft namelijk het terugkeerbesluit op 7 februari 2024 uitgevaardigd, terwijl appellant op dat moment nog facultatieve tijdelijke bescherming genoot en dus legaal op het Nederlandse grondgebied verbleef. Op grond van artikel 2, eerste lid, van de Terugkeerrichtlijn kon de minister daarom nog geen terugkeerbesluit uitvaardigen. [...]

Zie in dit verband ook de uitspraken van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RVS:2025:1829](#) en [ECLI:NL:RVS:2025:1836](#).

Bij deze uitspraken is een [persbericht](#) ("Tijdelijke bescherming van 'derdelanders' mag eerder eindigen dan die van Oekraïners") uitgebracht.